

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.
VIDÁKON:
Egy évre 26 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasdos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryktér petit sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 181.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, május 14.

Mai számunk főbb közleményei:

- Előcsatározások.
- Berebás és az aradi szociálisták.
- Csernoch János dr. püspök Aradon.
- Egy család pusztulása.
- A király Budapesten.
- Veszélyben az ötvenmilliók hagyaték.
- Aradi képviselőválasztás.
- Nagyváradi románok Mangra Vezul ellen.
- Bulyovszky Lilla hagyatékát meglopták.
- Kettős gyilkosság Temesvárott.
- Esemény a vilkamosban.

„Szegénységi bizonyítvány.”

Arad, május 13

Abban a beszédben, amelyet Apponyi Albert gróf a boldogult koalíció védelmére és igazolására tartott, a munkapárttal kapcsolatosan a volt szabadelvű párttal is foglalkozott. Nem először említette ez alkalommal Apponyi azt a vádat, hogy a volt szabadelvűpárt, mielőtt a hatalmat elvesztette, a helyett, hogy az ellenzéki padokon küzdött volna eszméiért s politikája igazolásáért, egyszerűen félreállt. A volt szabadelvűpárt e lépését Apponyi „páratlan szegénységi bizonyítvány”-nak nevezi.

Mindenki tudja, — csak Apponyi ne tudná? — mily nemes és önzetlen okok bírták rá a szabadelvűpártot, hogy politikai számkivetésbe menjen. Azt akarta, hogy a nemzet új többsége, minden parlamenti ellensúly nélkül végezze munkáját. Ha sikerül politikája számára ösvényt törni, annak a szabadelvűpárt ne álljon útjában.

ban. Ha nem sikerül s ha kénytelen lesz megalkudni a körülményekkel; ha kénytelen lesz rátérni arra az egyedül helyes utra, a melyen a magyar kormányzat 1867. óta járt, — a szabadelvűpárt ne legyen parlamenti tanuja pironkodásának és megszégyenülésének.

Szegénységi bizonyítványt tehát csak a koalíció állított ki magáról. Mert van-e nagyobb szegénységi bizonyítvány annál, hogy a koalíciós kormány, oly hatalmas többséggel a háta megett s a sajtóban és parlamentben minden komoly ellenzék nélkül: az ország javára oly keveset tudott elérni s oly gyászosan kellett megbuknia?

Persze, ha a szabadelvűpárt, mint ellenzék állott volna szemben a koalíciós táborral, könnyű lett volna rájuk kenni meddő kormányzásuk minden ódiáját. Azt mondták volna, hogy ők csak egyik kezükkel dolgozhattak; mert a másikkal oltalmazni kellett politikájuk épülő falait, a volt szabadelvűpárt támadásai ellen.

A visszatérő politikai kedélyesség jeléül, Apponyi évődik, hogy a jámbor munkapárti választó nem tudja, kire adja szavazatát? S közben homeroszi jelzőkkel illeti a munkapárt vezérfőfiaiát.

Hát az urban elszenderült koalíció vezéreivel szemben, talán jobb helyzetben volt a boldogtalan szavazó-polgár? Akkor talán könnyebben eligazodhatott, hogy kiben bízzék meg jobban? Az alkotmánypártban?

A néppártban? Vagy a függetlenségiben? Vagy a különböző pártok vezéreiben és alvezéreiben? S melyik Apponyiban lett légyen több bizodalma? A „radikális”-ban-e, vagy a klerikálisban és konzervatívban? A ki csak „mérsékelt” volt ellenzéki s a ki függetlenségi lett? A ki a szociális olajcseppet emlegette, mikor az a divat volt Bismarck korában? S a ki, pár hete, négy éves kormányzatuk dicsősége gyanánt emlegette, hogy a szocializmust az egész vonalon visszaszorították? A ki megindította az egyházpolitikát? Vagy, a ki aludt rá egyet s szembe fordult az önmaga által szított mozgalommal?

Apponyi kortesbeszédeinek méla hangjait minden emberi sajnálkozás nélkül hallgatjuk végig. Mert hiányzik belőle a legelemibb vonás: a saját hibáinak beismerése.

Mert frivolitás kell hozzá, hogy oly csatavesztés után, amilyenbe elsősorban Apponyi politikája vitte bele a nemzetet; a nemzetnek oly rettentő Szedánja után, amely soha sem következett volna be, ha a 67-es értelmiség egy része hanyathomlok belé nem rohan, — Apponyi példáját követve, — a függetlenségi pártba, többséggé téve azt, — mint Kossuth Ferenc magát óvatosan kifejezte — „időnap előtt.”

Apponyi gróf ép oly elmésen s ép oly „precieuse” módra élcelődik; ép oly kicsinységekbe kapaszkodik; ép oly vidáman és kellemesen végzi újból ellenzéki hivatását: mintha a

Válás után.

Irt: Szecsó Vilmos.

I.

Jászay Albert a feleségével ott állt a Stefánia-ut és a Thököly-ut sarkán és várta a vilámost. A nyárutói alkonyaton, amely olyan szelíd, halkan borongó és olyan meghatott volt, mint valamely költői álom, sokan sétáltak odakünn. Egyszerre kit pillant meg a tömegben Jászay Albert? A fiatalkori barátját, Halmay Bélát, akit már tíz éve nem látott. És ez a csacsi Jászay Albert, valamely végzetes könyvelőműségnek engedve, rákíáltott Halmayra, odaszólitotta és bemutatta a feleségének.

Jászay Albert, aki féltékeny volt még a levegőre is, amely a feleségét körülvette! S most bemutat neki egy érdekes urat, aki tíz év előtt eltűnt a fővárosból, akit gyakran emlegetett a felesége előtt, akit emlékezésében egy kicsit idealizált, mint mindazokat a személyeket és dolgokat, szoktuk, amelyek vonatkozásban vannak elmúlt ifjúságunkkal. Ez az ember, aki minden fiatal férfi elől elzárta az asszonyát, most kihálászta a tömegből, ahol egy pillanat alatt észrevétlenül eltűnt volna, kihálászta és az asszony elé állította Halmay Bélát. Ez tán a százszor félt, eszerszer rettegett vezedelem keresése volt, hazard, keserű, kihívó és tán öntudatlan dac.

— Édesem, bemutatom Halmay Bélát, akit annyit emlegettem.

És elmondva ezt a mondatot, már meg is bánta, amit tett.

Halmay és az asszony kezét fogtak és tovább nézték egymást, mint illő lett volna. Egy delejes, meleg és érzéki gondolat szaladt rajtuk végig és villámsnak érezték maguk körül a levegőt. Néhány banális szót váltottak, Jászayék meghívták Halmayt és elváltak.

— De hát mi is van ebben az asszonyban? — kérdezte magától Halmay, hogy a Jászayné alakja nem akart kimenni a fejéből. — Micsoda különös mezdulat az, amelylyel megigazítja a haját? Ezzel a mezdulattal minden elfojtott vágyat, minden lappangó érzést föltámaszt az emberben. És a tel, fehér arcában, mint két csodálatos, ujongó, lárgoló barna nap, olyan a szeme!

És egész éjszaka az asszonyra gondolt ez a Halmay Béla, aki egy hét előtt jött föl a vidéki birtokáról, ahol tíz esztendő telt. Megunt a szibbasztó nyugalmat s a tiszta levegőt és felköltözött a fővárosba, szomszédjához, a pesti levegőt, ezt a kit romlasztó, kit föltámasztó, de mindenkinek egyaránt édes pesti levegőt.

Másnap Halmay és Jászayék véletlenül találkoztak a Hangliban. A szőke s kissé már kövérkés Jászay úgy tett, mintha nagyon

örülne, a nyulánk és piros képű Halmay alig tudta elfojtani zavarát ezen a meglepő és édes véletlen. Az asszonyon sem elfoglaltság, sem érdeklődés nem látszott. De amikor Jászay átment a harmadik asztalhoz, hogy üdvözölje pártfogóját, az öreg Diszky kegyelmes urat, onnan minduntalan visszatekintett a feleségére, az asszony így szólt Halmayhoz:

— Ez az ember lekötöz, lenyűgöz, megfojt a féltékenységgel!

Halmay ezt a panaszkodást egy kicsit közönségesnek találta, de a bizalom mámorában jól esett neki.

A következő napon Jászayéknál vacsorált Halmay. S a mikor Halmay megkínálta az asszonyt a ráadás tállal, a kezük érintkezett. Halmay villamos ütést érzett s az asszony, aki nem vonta el a kezét, lehunyta a szemét és mosolygott, azzal a rejtelmes mosollyal, a mely félig ígért és félig elutasítás.

Néhány nap múlva ismét fönt járt Halmay a barátjánál. De csak néhány percet töltött ott, Jászay el volt foglalva, valami igen fontos jelentést írt a minisztereknek. Halmay elbucszott az asszonytól, aki azzal volt elfoglalva, hogy friss rózát rakosgatott vázába. A mikor Halmay a kapuból kifordult az utcára, valamely nyitott cselelti ablakból egy rózsza bullott a lába elé. Halmay hirtelen fölvetette a rózsát és elrejtette.

nemzet nem egy egész hadjáratot veszített volna el, s mintha a gyászosan elvesztett hadjáratnak egyik szomorú hőse nem ő maga volna!

Apponyi gróf azt hiszi, hogy vele együtt a nemzet is oly könnyen elfelejtette, hogy az ő vezérlete alatt megindult egy hadjárat, amely rut fegyverletételben végződött, a hatalom elnyerése kedvéért; s négy évi kormányzatuk alatt, a megaláztatások és lemondások szakadatlan láncolatává lett, a hatalom megtartása kedvéért: e feltevésében csalódnai fog.

Előcsatározások.

Wekerle, a villámhárító.

Távirati tudósítás.

Arad, május 13.

A Kossuth-párt klubhelyiségéből ma este egy érdekes hírecske szivárgott ki. A párt megteszi vezérének azt a szivességet, hogy szerez neki egy politikai „prügelknabét”. Wekerlének, a 67-es kormányelnöknek mandátumot juttatnak egy 48-as kerületben. Valóban isteneknek való látványosság.

Az alkotmányos harc előkészületeiről a következőkben tudósítunk:

Lukács audienciája.

Ő Felsége ma délután hosszabb külön kihallgatáson fogadta Lukács László pénzügyminisztert, aki a tárcájába tartozó ügyekről tett jelentést.

Jeszzenszky a királynál.

Budapestről táviratozzák: A király ma külön kihallgatáson fogadta Jeszenszky Sándor államtitkárt, aki kineveztetését megköszönni jelent meg az uralkodó előtt.

Wekerle jelöltetése.

Budapestről jelentik: A Kossuth-pártkörben fölvetették ma este azt az eszmét, hogy a Khuen-kormány erős támadásaival szemben, amellyel különösen a koalíciós kormány pénzügyi politikáját illeti, Wekerle Sándor volt

miniszterelnököt és pénzügyminisztert valamelyik kerületben felléptetik képviselőjelöltnek, hogy Wekerle mint képviselő a Házban felelhessen a Khuen-kormány támadásaira s megvédje a volt kormányt. Ha Wekerle hajlandónak mutatkozik a jelöltség elfogadására, a Kossuth-párt minden lehető el fog követni megválasztása érdekében.

A választások sorrendje.

Junius 1 én a vármegyék és a városok közül a következők választanak:

Szolnok-Doboka és Torontálmegye, Arad, Baja, Gyöngyös, Győr, Kecskemét, Komárom, Selmecbánya, Szabadka és Szamosújvár.

Junius 2 án: Biharmegye és Nyíregyháza város.

Junius 3 án: Szabolcsvármegye.

Korteskendő bíró.

Nagykárolyból jelentik: Szatmármegye mai közgyűlésén Luby Géza volt orsz. képviselő interpellált egy választási visszaélés miatt. Az interpelláló előadta, hogy Angyalos község bíráját, aki egy függetlenségi zászlót vitt, a főszolgabíró állásáról való lemondásra kényszerítette. A főispán kijelentette, hogy az ügyet szigorúan meg fogja vizsgálni.

Választási mozgalmak.

Magyarokanizsa: Tallián Vilmos munkapárti támogatására legközelebb a kerületbe érkezik Tisza István, Tallián Béla és Pap Géza.

Herczeg Ferenc, a pécskai kerület nagy-névű jelöltje Aradra érkezett. Ma reggel ment ki kerületébe és a délelőtti folyamán és szombaton ott tartózkodik. Vasárnap délután Glogovácra tart programbeszédét. Glogovácra az aradi nemzeti munkapárt tagjai közül ötvenen kísérik el Herczeg Ferencet, aki délután 3 órakor tartja meg programbeszédét. Herczeg Ferenc és kísérete vasárnap délután fél három órakor indul el a Központi szálloda elől.

Nagybánya: A munkapárt jelölte Egyedi Artur, ismert sportférfi.

Krassó: Ujabbán fellépett Lukácsiu Konstantin lelkes nemzetiségi programmal.

Baksa: Shadel János visszalépett. A Justh-párt Tamás Jenő lazsnaki földbirtokost léptette fel.

Csáktornya: Hajós Ferenc dr. munkapárti három ellenjelöltet kapott: Landauer Béla néppártit, Filipics Lajos függetlenségit és Tamás János dr. perlaki ügyvéd szintén függetlenségit.

Kaposvár: Ujabbán fellépett Tarkovics János gőzmalomtulajdonos, függetlenségi. Ellenfelei: Arkay Kálmán Kossuth párti, Nagy Ferenc és Vörös László munkapártiak.

Komárom: Kürthy István munkapárti most járja kerületét.

Tata: Jánoky-Madocsán Gyula néppárti megtartotta programbeszédét.

Zsibó: A Justh-párt a Szilágyságban a következőket jelölte: Zilah Teleky Arvéd gróf; Tasnád Szász Zsombor; Diósd Paska Gyula. Szilágycseh és Szilágysomlyón a párt nem állít jelöltet.

A gyertyószentmiklósi választókerület munkapártja Sümegi Vilmos eddigi függetlenségi párti képviselővel szemben Pokol Elek szatmármegyei nagybirtokost léptette föl. A munkapárt erős szervezkedési munkákat folytat, a választási küzdelem igen elkeseredett lesz.

A gesztési választókerületben Thaly Ferenc 48-as párti jelölt is akcióba lépett.

Debrecenben a harmadik kerületben napról-napra erősödik a munkapárt Láng Lajos jelölt mellett. Az első kerületben a kormány nem állít jelöltet.

Hajdusoboszlón Mezőfi Vilmost támogatja a kormány Justh Jánossal szemben.

Karánsebesről jelentik: Joneszku Miklós karánsebesi ügyvéd, ki eddig Burdiának legodaadóbb hűve volt, ma Szászabányán nemzetiségi programmal fellépett és bejárja kerületét.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Kereskedők Köre május 22-én, vasárnap délelőtti fél tizenegy órakor, a Kör helyiségében tartja ez évi rendes közgyűlését, amelyre a Kör összes tiszteleti, rendes és pártoló tagjai ez uton is meghívotnak. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jelentés a választmány és az egyes osztályok 1909. évi működéséről, a zárószámadásokról és a Kör vagyoni állapotáról. 3. A számvizsgáló bizottság jelentése. 4. A tisztikar és a választmány tag-

A rákövetkező szombaton Halmay véletlenül találkozott a Kossuth-utcában Jászaynéval. Minthetten oly zavarban voltak, hogy eltorzult az arcuk és alig tudtak mit beszélni. Halmay a kapuig kísért az asszonyt.

— Gyönyörű idő van ma! — szölt Halmay, mert ezúttal ilyen fajta elmésségekkel traktálták egymást.

— Csak holnap is ilyen lenne! — felelt az asszony. — Szeretnék bemenni a Ferenciek-templomba.

Es különösen mosolygott.

Tehát másnap a Ferenciek-temploma előtt találkoztak és bucsuzáskor a vakmerő Halmay egy levelet csusztatott az asszony kezébe. A levél gyermekes, föllengző és holdkóros volt.

Ezentúl aztán gyakran találkoztak, inkább a külső városrészekben és Halmay annyi levelet írt, hogy még soha idáig ennyit össze nem firkált életében.

Most egy leheletszerű, hirtelen, inkább álombeli, mint valóságos csók következett a szalonba nyíló szárnyas ajtó mögött és azután jöttek a nagy szavak, a sohák és az örökök, a végtelen, a kimondhatatlan, a halálos! Szóval jött az édes és gyermekes nagyozolás, jöttek az égis röpönő szerelmi rakéták, a halál gondolatával való játékok és az örök boldogságért reszkető mámor. Az asszony még fehérebb lett, a szeme már szinte beteges tűzben csillogott és ez igen jól illett neki. Halmay pedig állandóan valami édes szurást érzett a szívében, amelytől mámoros remegés fogta el és a feje oly édesen

kábult volt, mintha muló ifjúságának minden rózsaszínű göze köréje áradt volna.

Elhatározták, hogy mindent megmondanak Jászaynak, az asszony elválik tőle és Halmay feleségül veszi.

— Mindent megmondunk neki, — ismételte Halmay.

— És mikor? — kérdezte az asszony.

— A jövő héten. Várjunk még egy hétig! De még ez nap estefelé kipattant minden. Halmay fölment Jászayékhoz. A férj nem volt otthon. Halmay meg az asszony a homályos sarokban ültek, a hová csak fátyolosan jutott el a villamos lámpa fénye.

Jászay hirtelen belépett. Nagy oszond volt. Valami volt a levegőben, mint a régi novellisták mondták.

Az asszony most zavarában fölkel és előlépett a homályból.

— En... én szeretem őt... mi szeretjük egymást... és én a felesége akarok lenni...

Ezek a szavak, amelyek máskor oly édesen érintették, most fájdalmat okoztak Halmaynak. Jászay pedig holtfehér lett, az első pillanatban inkább megijedt, semmint fájdalmat érzett volna.

Most Halmay is fölkel.

— Igen, Albert, — mondta fojtott hangon — mi szeretjük egymást.

Jászay ökoibe szorította a kezét, egy pillanatig úgy tetszett, mintha versenytársára akarna rehani. De aztán lehajtott a fejét. 10 percben szinte megnyugodott, mert a g. e. b. z. o.

nyosságot látott maga előtt, akármilyen szörnyű is volt ez!

— Jél van, — szölt tompán, alig hallhatóan.

Halmay egy pillanatig arra gondolt, hogy a mit most ő csinál, nem egyéb utonállásnál, nem más, mint rablótámadás és az élesen villanó fegyverre, a mely ebben az esetben ez a szó: szeretjük egymást, a megtámadott nem szólhat mást, mint jól van és kénytelen odaadni féltett, drága kincsét. De látva a remegő és halálsápadt asszony szemében föllobbanó lángot, valami meleg és bársnyos öröm költözött Halmay szívébe. Szó nélkül meghajolt és távozott. Az asszony meg föltépte a szekrényeket, hogy összeszedje sebtiben a holmiját. Egy óra múlva elvitte a kocsi az anyjához, a hol a válópör eldőltségig lakni fog. Mikor elhangzott a kocsi keréke zaja, Jászay Albert vad és fájdalmas jajkiáltással borult az ágyára. De ezt a jajt már nem hallotta senki...

II.

A válópört, — a dolgot megkönnyítette, hogy anyagi követelést nem támasztottak, — szinte csodás gyorsasággal hajszolták keresztül minden fórumon. Utána az esküvőt is megtartották oszondben, szinte titokban és aztán Halmay meg a felesége három hónapra külföldre utazott. Sorba keresték föl a nagy városokat, a hol nem kellett tartaniok a szemérmetlen kiváncsiságtól.

Ez a három hónap lázban és mámorban telt el. Egy édes, meleg és bársnyos hullám

jainak egy évre leendő megválasztása. 5 Indítványok. (A közgyűlésen csak oly indítványok tárgyalhatók, a melyek azt öt nappal megelőzően az elnökségnek bejelentették.) Tessedy Viktor elnök, Faragó Rezső titkár.

Barabás és az aradi szociálisták.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 13

Az aradi függetlenségi párt elnökségével tudatta az aradi szociáldemokrata párt vezetősége, hogy a képviselő-választások alatt a függetlenségi pártot támogatni nem fogja, míg Barabás Béla a jelöltje és megküldötte egyúttal azt a párthatározatot is, mely ezt az állásfoglalást indokolja.

A párthatározat a következő:

„Az aradi szociáldemokrata párt az aradi függetlenségi pártot, illetőleg a választások alatt jelöltjét úgy támogatja, ha jelenlegi jelöltjét visszalépteti és egy más alkalmas személyről gondoskodik, mert Barabás Bélába az aradi polgárság és munkásság nem helyezheti a bizalmát többféle szempontból és okból. Már pedig a reakciós Tisza Istvánnal szemben csakis olyan jelölt veheti fel a küzdelmet és győzhet, aki még soha okot nem szolgáltatott arra, hogy benne kételkedjenek.

Ennélfogva elhatározza a pártvezetőség, hogy:

1. a függetlenségi párt jelöljön olyan képviselőt, aki a Kossuth-Apponyi fele klerikális reakciós szövetségbe nem tartozik;

2. legyen hiva az általános, egyenlő, titkos, községenkénti szavazati jog azonnali életbeléptetésének és dolgozzon is azért a jelölt megválasztása esetén;

3. személyisége nyújtson nekünk garanciát arra, hogy a nagy közönség előtt nem vallunk vele szégyent és mindig, mint becsületes embert ismerték;

4. az aradi szociáldemokrata párt jelöltet állít az aradi mandátum elnyerhetése végett, ki abban az esetben, ha a függetlenségi párt jelöltje garancia lesz a mi törekvéseink szempontjából, vissza fog lépni;

5. ha fenti kívánságunkat nem teljesíti a függetlenségi párt, akkor úgy tekintjük, mint

ellenfelet, ki nem az elvet tekinti, hanem az egyéni érdeket és így jelöltünkkel úgy Barabás Béla, mint Tisza István ellen harcolunk.

A szociáldemokrata párt holnap este fél nyolc órakor a Thököly-téren népgyűlést tart, melyre a következő falragaszon hívja meg a polgárságot és munkásokat:

„Az aradi szociáldemokrata párt vezetősége legutóbb tartott ülésén foglalkozott a helybeli képviselőválasztások ügyével és a függetlenségi párt akciójával, mely határozatunkat közzétük is a Kossuth-párti függetlenségekkel.

Ennek eredményéről folyó hó 14 én, szombaton este fél nyolc órakor a Thököly téren beszámoló népgyűlést fogunk tartani. Jelenjen meg minden munkás és polgár, annál is inkább, mert ezen a gyűlésen fogja Arad dolgozó népe elhatározni, hogy az aradi választások kérdésében milyen magatartást tanúsítson.

A rendőrség a népgyűlés megtartására megadta az engedélyt.

Csernoch János dr. püspök Aradon.

Fogadtatás a vasutnál. — Az egyházfő beszéde.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 13.

Aradváros katolikus polgárságának ünnepe van. A város falai között időzik a csanád egyházmegyei püspök. Csernoch János dr. püspök ez alkalommal először tartózkodik Aradon s épen ezért a város közönsége nagy ünnepélyességgel fogadta az egyházmegye főpásztorát, aki felekezeti békét és türelmet jött el hirdetni ebbe a hatalmas lépésekkel előretörő városba, a polgármester üdvözlő beszédére mondott válasza szerint.

A püspökváró közönség délután fél négykor gyülekezett a minorita-palota előtt s hosszú kocsisorban hajtattott ki az állomásra.

A Temesvár felől jövő vonat kevéssel negyed öt után robogott be az aradi állomásra. A püspököt Lőcs Rezső tanácsnok fogadta a vasuti kocsinál s kalauzolta a perronra. Cser-

noch János püspök titkára, Pacha Ágost címzetes kanonok kíséretében ment az öt üdvözlő sokaság elé.

Itt Varjassy Lajos, Aradváros polgármestere, a város közönségének nevében a következő beszéddel üdvözlötte az egyházfőt:

— Méltóságos Uram! Városunk közönsége nevében mély tisztelettel és igaz nagyrabecsüléssel üdvözlöm Méltóságodat. Tudjuk, erős a hitünk, hogy Méltóságod Aradon való tartózkodása nemcsak a hitélet és vallásosság, hanem a többfelekezeti lakóság között mindig fennálló kölcsönös egyetértés és türelmesség megszilárdítására és fenntartására fog szolgálni. Isten hozta, isten áldja Méltóságodat.

Lakatos Ottó dr. minorita rendfőnök a papság nevében üdvözlötte a püspököt abból az alkalomból, hogy eljött Aradra a katolikus hitélet megerősítésére.

Csernoch János dr. püspök az üdvözlésekre a következőkben válaszolt:

— Tiszta szívből fakadó köszönetet mondok Aradváros közönségének, Varjassy Lajos polgármesternek s a papságnak azért a kitüntető figyelemért, hogy az állomáson megjelentek s engem itt fogadtak, üdvözlöttek. Örömmel jöttem Aradvárosába, hiszen Arad aranybetűkkel írta be nevét a nemzet történetébe s ma a város vezetőségének s polgárságának áldozatkészsége folytán a fejlődés oly fokára emelkedett, hogy méltán helyet foglalhat Magyarország első városai között. Nem jutott az a szerencse nekem, hogy állandóan e városban tartózkodjam, de minden időben figyelemmel kísérem a város rohamos fejlődését, a polgárságnak azt a törekvését, hogy városukat a fejlődés minél magasabb fokára emeljék. Ebben a szellemi és kulturális előrehaladásban fontos szerep jutott a vallásnak, mert szükség van egy támaszra, hogy nagy harcukban meg ne inogjanak.

Ezzel a meggyőződéssel jöttem én ebbe a városba, nem csupán a katolikusokhoz, de vallás különbség nélkül a város valamennyi polgárához. En, mint a szeretet vallásának szerény képviselője, jöttem ide, hogy a felekezeti békét, a türelmet mégjobban megszilárdítsam. Még egyszer nagyon köszönöm a szíves fogadtatást.

ringatta szívüket és újra, meg újra megittasultak egymás látásától, mely friss gyönyört, új elragadtatást és rezkető szenzációt nyújtott mindannyiszor.

Három hónap múlva hazajöttek és berendezkedtek. Új otthonuk meleg, pompás és barátságos volt. Halmay oly jól érezte magát benne, hogy kényelemvágya föltámadt. Most itthon belesüppedt a nyugalomba, a biztosságba, nagyokat aludt és örült, hogy még csak nem is lát vonatot. Kitűnően érezte magát a puha fotelekben és a feleségének úgy kellett fölösökölni az urát a szünni nem akaró délutáni álmából. Utóbb maga is boszusan tapasztalta, hogy ez álmom jobban esik neki néha a csóknál.

Azt mondja egy borus tavaszi délután az asszony:

— Béla, menjünk már valahová!

Es elmentek az Alpárék zsúrára. Az Alpárék zsúráján egy tulságosan jól öltözött fiatal ember volt, aki egész este le nem vette a szemét Halmaynére. Amikor Halmayék eltávoztak, az asszony kezét nyújtott ennek a fiatal embernek.

— Ez egészen fölösleges volt! — gondolta Halmay.

Ez esőtörtéki napon történt. A rákövetkező esőtörtéki Ha may leutazott egy napra Temesvárra, a birtokának bérlete dolgában. A mikor megjött, újságolta a felesége, hogy tegnap elment az Alpárék zsúrára. Ez annyira bosszantotta Halmayt, hogy huszonnégy óráig nem szólt a feleségéhez. De aztán megbékültek.

Harmadnapra úgy este felé Halmay hirtelen belépett a felesége szobájába. Az asszony

a földön ült, a toalett-szekrénye felig kibuzott fiókja előtt és mikor meglátta az urát, birtelen betolta a fiókot. Ez a mozdulat egész éjjel nem ment ki a Halmay fejéből. És másnap délelőtt, — az asszony elment az anyjához látogatni, — bezárkózott a felesége szobájába. Kihuzta azt a bizonyos fiókot. Selyem- és bársonyszalag, csipke egész tömkelege. Össze-vissza dobált mindent rezkető türelmetlen ujjal, de nem talált semmit. Végre valami himzés alatt, egy darab újságpapíros zörrent meg a kezében. Fölállt s az ablakhoz ment a papírossal. Amugy hirtelen, asszonyos mozdulattal volt kitépre ez a papírosdarab az újságból. Eppen a hirdetési rovatból. Előbb az egyik oldalt nézte meg. Azon valami butorkereskedő hirdette az áruját. Csakugyan, az asszony meg néhány butordarabot akart vásárolni a toalett-szobájába. Majd megnézte a papíros második oldalát is. Ott az apróhirdetés szerelmi levelezője volt. És az egész oldalt elfoglalta egy hosszú üzenet, telve egetvivő föllengzéssel és rajongó imádással, ahogy a férfiak kezdődő szerelme szokott beszélni. Eszébe jutott, hogy ő is ilyenfajta levelet írt egykor a feleségének, amikor az még a Jászay felesége volt. Vajjon ez is nem az ő feleségének szövege? Az epedő szerelmes szerdára kért benne találkát. Most ennek a lapnak — ő, mily problémát! — melyik oldala illeti az asszonyt? A butores-e, vagy pedig a szerelmes? Nyugtalanlás, majd szomeru ernyedtség lepte meg. De azért visszatolta a fiókot, gondosan eltüntetve benne a kutatás minden nyomát...

Szerdán ebéd után vette a botját és kalapját és elkészont a feleségétől. Megkérdezte tőle, hogy elmegy-e valahová? Az asszony azt felelte, hogy nem. A válasz oly nagy örömet okozott Halmaynak, — mert hát a butoros oldal valódi, — hogy melegen összecsokolta az asszonyt. Volt egy kis doiga a Belvárosban, aztán kifordult a Károly-körutról a Rákóczi-utra. Az ég kitisztult, a tavaszi nap kisütött és rengeteg ember hullámozott az utcán. Az ember nem is gondolná télen, hogy ennyi ember volna Budapesten! De oly édes is ez a tavasz! Ugy hat az emberre, mint egy máskor sokszor olvasott, de mindig új, friss, bájos és elragadó mese; már régen kiabrandult mindenből, de ennek még mindig, újra tud binni...

Halmay elvegyült a tömegben, vidáman nézett előre, de egyszerre elcsúszott. A felesége lépkedett előtte, vagy husz lépéssnyire! Tehát mégis elment hazuról! De miért mondta, hogy otthon marad?

— Ma szerda van! — szólt benne egy gunyos hang.

— Lehet, — felelt rá benne egy másik hang, — hogy kicsalta a jó idő. Tán csak az anyjához megy.

— Az anyja nem lakik erre! — jegyezte meg az előbbeni hang.

A szívét valami bizonytalan fájdalom szoritotta össze és tompa düh feszítette a száját. A fejét a válla közé huzta és meggörnyedt háttal, óvatosan és mégis sietve surrant az asszony után, szemét folyton rászógezve,

Ezután Csernoch János dr. püspök a város kocsián Varjassy polgármester kíséretében a városba hajtatott, hosszú kocsisorban követték a püspök fogadásán megjelentek. A püspök és kísérete a Szentháromság-szobor előtti sátorhoz vonult, onnan pedig a templomba, ahol a papság fogadta őt.

Csernoch dr. délután hat órakor a miniorita-templomban szentbeszédet tartott, a templomot zsúfolásig megtöltötte híveknek, majd pedig résztvett a májusi ájtatosságon. Az isteni-tisztelet befejeztével a püspök Pacha titkár és Lakatos rendfőnök kíséretében lakására vonult, majd annak erkélyéről hallgatta a katonazenekar hangversenyét s az Acsev. Szárnyaskerékdalkör pedig Zinner Viktor karnagy vezénylete mellett szerenádott a püspöknek.

Egy család pusztulása.

A diadalmas konkurrens és a gyors hivatal.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, május 13.

Egy éve annak, hogy Schwarz Gyula budapesti fényképész-iparos helyfoglalási engedélyért folyamodott a VI. ker. előjárásához egy fényképész-üzlet föllállítására a Lövéde-téren. Az engedélyt meg is kapta. A szorgalmas kisiparos fűhöz-fához futott, míg egy kis kölcsönt kapott, melyből egy csinos sátrat állított föl a Lövéde-téren. Mivel pedig télen ez az üzlet nem megy, tehát családjával nyomorgott, éhezett, hogy a városnak a bért pontosan fizethesse, reménykedve, hogy majd a május meghozza az üzleti szezon, amikor kereshet pár garast. Schwarz Gyula a Kazinczy-utca 5. sz. II. em. 27. számú kis lakásban húzódott meg. E kis üzletből tartotta 74 éves atyját, az ősz Schwarz Hermant, egy bajor család teljében magyarrá lett sarját, aki ötven évig nyomdász volt a fővárosban és most aggságára munka- és kenyérkereset-képtelenné lévén, fiára szorult. Vele lakott anyja is, felesége és nővére.

A lövéde-téri sátor azonban szemét szurt Hollós lövéde-téri fényképésznek, holott nem is csinált neki konkurrenciát, mert Schwarz csak gyorsfényképeket csinált és igénybe vette ez alkalmatlan ember eltávolítására az előjáróságot.

reszkette, hogy az asszony észre ne vegye és félve, hogy szem elől téveszti.

— Lehet, ki fog sülni, — mormogta magában, — hogy egy nagy kerülővel, sétálva egy nagyot, az anyjához, vagy valami rokonához megy. Lehet, hogy így lesz.

Es mégis, mégis, — érezte, ha így lesz is, de a nyugalmanak mindörökké vége!

Es hirtelen Jászay Albert jutott az eszébe. — Ez a büntetés! — gondolta.

Es úgy találta most, hogy ami akkor őt ebben az asszonyban elbájolta, — voltaképpen igen felületes, igen közönséges és igen ledér dolog volt. Csak olyanféle, mint amilyen volna — ez az apróhirdetés.

Es szemét le nem véve az asszonyról, sunyi módon, lopva és reszkette surrant utána. Most egy éles tekintetet érzett magán. Jászay Albert állt a járda szélén.

Most gondolt rá és ime itt van! Ily furcsaság gyakran megesik.

Jászay egy pillanatig előre nézett, a volt felesége felé, aztán visszatekintett ismét Halmayra.

Halmay érezte, hogy ez az ember most mindent meglátott és mindent kitalált. A mig hidegen köszöntötték egymást, észrevette a Jászay szemében a vidám és felsőséges gunyt, a röpke mosolyában a diadalmas kárörömet. A szemét lesütötte és halálosan szégyelte a végtelenül nyomorultnak érezte magát...

(Pusztuljon el!)

Áskálódásának sikere is volt. Május 2-án kellett volna Schwarz Gyulának a helyfoglalási engedély meghosszabbítása iránt benyújtott kérvényére a hatósági engedélyt megkapni. Mivel figyelmeztették előre, hogy konkurrens aknamunkát folytat ellene, kérvényében meghatározott módon esetelte fenti helyzetét. S mert azt hallotta, hogy azon ürügy alatt akarják üzletét megfosztani, mert a hely „gyermekjátéktér”-nek kell, eleve rámutatott a kérvényben, hogy ez a hely arra nem is alkalmas. Ott csak pajkos gyerekek ugrándoznak, de ott a villamos-közlekedés és a két pályaudvar összekötő kocsi-forgalom, mely az örökös elgázolás veszélyének teszi ki a gyermekeket. De a szűk téren illemhely is van és így egészségügyileg és erkölcsileg is alkalmatlan a hely gyermekjátéktér céljaira. Ehhez közel vannak az egészséges, nagy ligeti játszótérek. E miatt tehát egy kisiparos-család szájából kivenni a kenyeret nem volna indokolt, annál inkább is, mert ez a kifogás akkor is fennállt, mikor az engedélyt megkapta és magát költséges befektetésekbe sodortatta. A hatóságnak inkább jóakarattal kell egy kisiparos iránt lennie és a törvény betűit az irgalom nevében javára és nem hátrányára alkalmazni.

De írhatott Schwarz Gyula akármit. Május 7-ikén egy végzést kézbesítettek neki, hogy az engedélyt nem kapja meg. E határozatot megfélebbezheti ugyan, de birtokon kívül, vagyis sátrát azonnal szedje szét és hurcolja el, mert rendőrileg fog terhére szétfordítani és még külön büntetés alá is esik. Egyben értesíti a végzés a rendőrkapitányságot a sáturnak kárhatalommal leendő eltávolítása iránt.

(A jószívű előjáró.)

Schwarz Gyula édesapja két hónap óta súlyos betegen fekszik fia lakásán. Ott van egész családja kenyér nélkül. Kétségbeesve rohant föl az előjárásához, hogy talán a könyörtelen drákói határozat felfüggesztését legalább néhány napra sikerül méltányosságból kieszközölni. Eszláry Sándor előjáró fogadta.

— Kérem, — mondta, — én jószívű ember vagyok, de e határozatot a tanács-jegyző hozta és így meg nem másíthatom, halasztást se adhatok, de tessék megfélebbezni a tanácshoz és Bódy tanácsnok urnál kérni a birtokon kivülség felfüggesztését, míg a tanács határozatot hoz. Ő megteheti.

Schwarz Gyula megírta a felebbezést és négy koronás bélyeggel ellátva benyújtotta, egy példánnyal pedig fölment Bódy tanácsnokhoz.

Háromnegyed kettőig várt, míg a tanácsnokhoz bejutott.

— Szívesen tennék az ügyben valamit, de nem hozzám tartozik, hanem a VIII. ügyosztályban Folkusházy Lajos tanácsnok urhoz, — felelte Bódy.

(A rendőri invázió.)

Közben elmúlt két óra. Folkusházy tanácsnok ur nem volt a hivatalában. Nem is lesz két napig. Különben is csak déli 12 órakor fogad. Helyettese, a tanácsjegyző:

— Én nélküle nem intézkedhetem. Ezt csak ő teheti meg. Tessék holnap hozzájönni — utasította Schwarzot a tanácsjegyző.

Közben érkezett az esti hat óra. Megjelent a sáturnál Kiss Károly rendőrellenőr és felhívta Schwarzot, hogy bontsa el rögtön sátrát, különben költségére embereket fogad és beviteli a kapitányságra.

A szegény ember sirva kezdett könyörögni az ellenőrnek. Az emberséges jószívű ellenőr elérzékenyülten, remegő hangon mondta: — Sajnálom igazán önt, mert látom, de

rék ember. De én nem tehetek semmit. *Hollós fényképész ur ma már háromszor betelefonozott a kapitányságra, hogy mi lesz, mikor kergetjük már el sátrával a pokolba azt az embert, mert ő kész felmenni a főkapitányhoz is. Hollós lobogtatta kezében a végzést és fenyegetett bennünket. Ha nem volna följelentő, tőlünk itt lehetne a sátra. De annyit megengedek, hogy holnapig lebontva itt hagyhatja, addig kijárhatja a tanácsnál az engedélyt.*

(Ő felsége, a tanácsnok ur.)

Másnap fölment Schwarz Folkusházy tanácsnokhoz. A központi városházban II. em. 207—208. sz. alatt van hivatali helyisége.

Várt rá reggel 9 órától délután 2 óráig. Nem jött. A tanácsjegyző végre a referens-ségfoglalmazóhoz utasította. Az pedig azt mondta, jöjjön másnap.

Másnap megint várta Folkusházy Lajos tanácsnok urat délelőtt 9 órától 2 óráig. A tanácsnok megint nem jött.

— Hol van a tanácsnok ur?

— El van foglalva hivatalos ügyekben a városban! — felelte a fogalmazó. — Tessék holnap jönni.

— Holnap lehet vele beszélni?

— Aligha, mert holnap közgyűlés lesz. Ott szokott lenni három óráig is.

— Hol a lakása?

— A lakásán nem fogad!

— Schwarz megkereste a kapusnál a tanácsnok lakását. Lakik Kecskeméti-utca 6. sz. II. emelet. Fölment ide. A cseléd nyitott ajtót és a csöngetésre megjelent az urnő is.

— Itthon van a tanácsnok ur?

— Nincs!

— Mikor lesz itthon?

— Ma este, vagy holnap.

— Hol van?

— Bécsben!

Schwarz Gyula másnap, vagyis ma ismét föl akart menni a tanácsnok urhoz. Közben sátrát elhurcolták, szétszórták. És előlotti kétségbeesésében tegnap éjjel meghalt hetvennégy éves atyja. Ott fekszik kiterítve a Kazinczy-utcai lakásban, siratva egy nyomorba lökött családtól, akiknek ma kenyerük sincs, akik ma áldozatai Budapest székesfőváros nagy-szerű és humánus közigazgatásának.

(Akkor így is jó!)

Egy újságíró nem röstelte a dolgot, ma délben fölment a fogalmazóhoz:

— A tanácsnok ur nem tehet semmit, — jegyezte meg nyájas hangon, — referáltam neki, de ő nem intézkedhet. Az ügy kistanács elé tartozik. Az pedig ülését majd csak szep-temberben tartja.

— Fogalmazó ur, Schwarz Herman az éjjel meghalt!

— Akkor annál jobb, — felelte a fogalmazó, az ügy tehát tárgyalanná is vált...

Igy bánnak el egy magyar kisiparossal.

VIDÉK.

Gyümölcspusztulás Aradhegyalján. (A hatóság figyelmébe!) Alább panaszos levelet közlünk, amelyből kitűnik, hogy Aradhegyalján a gyümölcsöt valami újabb betegség pusztítja. Az illetékes hatóság pedig semmit se tesz a pusztítás megállítására. Különben szóljen a panaszos levél, amelyet ime itt közlünk:

Tekintetes Szerkesztőség! Kérem, szíveskedjék b. lapjukban közzétenni, illetve felhívni az illetékes hatóságokat, hogy indítsanak vizsgálatot arra nézve, hogy minő baj az ami az idén a gyümölcsfákat tönkre teszi, mert mi gazdák itt állunk minden támasz nélkül, védekezni sem tudunk és az erre hivatott hatóságok még csak nem is intézkednek, mint más

törvényhatóságoknál, hogy az ily bajok legalább némileg orvosoltassanak. Ugyanis a muszka-magyarádi határban egy új betegség következtében a kajszin és a barackfák már egy pár hét előtt teljesen tönkrementek s most meg vasárnaptól a mai napig a többi gyümölcsfákra is átragadt ezen új betegség. Azt hiszem, hogy mikor ily bajok hirtelenül lépnek fel a pusztítanak, amely az államra is káros, az illetékes hatóságoknak intézkednie kellene arról, hogy ezek meggátoltassanak. Vannak ugyan, akik a károkat a hernyóknak tulajdonítják, de ez nem áll, mivel a gyümölcsfák levelei s a gyümölcsök is teljesen megrozsásodnak és így 1—2 nap alatt el is pusztulnak, ezt pedig hernyó nem okozza. Amennyiben erre hivatott hatóságok léteznek az állam részéről, sőt úgy tudom kötelességük is a bajokat orvosolni, utasítván a gazdákat valaminek a tételére, vagy nem tételére, azt hiszem nem lesz eredménytelen a lapokban való felszólítás s talán ily módon kapunk némi felvilágosítást, illetve utasítást a bajok csökkentésére, illetve a kár továbbterjedésének megállítására. Arad, 1910. máj. 13. Teljes tisztelettel özv. Földes Jánosné.

Bulyovszky Lila hagyatékát meglopták.

Eltűnt ékszerek és értékpapírok.

Távirati tudósítás.

Arad, május 13

Néhány hónap előtt Grácban meghalt egy rég elfeledett és elhagyatott magyar művész: Bulyovszky Lila, akit csak éppen a születés vékony szála fűzött Magyarországhoz. Ez azonban elég volt arra, hogy a művésznek egész hagyatékát, melynek értéke körülbelül két millió korona, szülővárosára, Kolozsvárra hagyja. A város azonban nem juthatott a hagyatékhoz, mert a mellőzött rokonok pörrel támadták meg a végrendeletet. Most meg azt jelentik, hogy a hagyaték már nincs is meg a maga egészében. Több százezer korona értékű ékszer és értékpapír eltűnt és minden jel arra mutat, hogy bűnös kezek dézsmálták meg a hagyatékot. A fővárosi rendőrség erősen nyomoz és valószínű, hogy pár óra múlva a bűnös kézre is fog kerülni.

A hagyatéki lopás ügyében tudósításunk itt következik:

A budapesti rendőrség lázasan nyomoz egy nagyszabású lopási ügyben. Bulyovszky Lila hagyatékáról van szó, amelyből több százezer korona értékű ékszer és értékpapír hiányzik. A feljelentő Szilágyi Géza, Bulyovszky Lila unokaöccse, akinek fiai. Szilágyi Béla és ifj. Szilágyi Géza az ingó vagyonnak örökösei. Szilágyi Gézának nagynénje halála után tudomására hozták, hogy Bulyovszky Lila tizenhatszobás budapesti lakásából több ládát szállítottak el. Rögtön intézkedett, hogy a lakást hatóságilag lepecsételjék és leltárt vegyenek fel. Feltűnt már akkor, hogy az összes ékszerek hiányoznak és az ékszerdobozok üresek. Szilágyi nyomozni kezdett és ma három tanura hivatkozva feljelentést tett a rendőrségen. A tanúk: Fock Mariska és özv. Szizánné, a rendőrségi kihallgatás alkalmával megnevezték a bűnösöket, akik a környezethez tartozó személyek segítségével több láda holmit elvittek. A harmadik tanu, Babits lakatosmester pedig azt vallja, hogy a leltározás előtt ugyanazoknak a személyeknek utasítására felnyitotta a szekrényeket és az íróasztalokat. A dolog azáltal lett gyanússá előtte, hogy bár 6 december 30-án járt a lakásban, mégis arra kérték, hogy ha ezt a munkát könyvébe bevezeti, hát antedatálja november 15-ére. November 15-én még élt Bulyovszky Lila, a dolog tehát úgy tűnhetett fel, mintha az elhunyt vitte volna el az ékszereket. A lakatosmester természetesen

megtagadta a kérést és a helyes dátumot írta be.

A rendőrség lázasan nyomoz ebben az ügyben és reméli, hogy már néhány óra múlva elegendő gyanúka lesz a megnevezett személyek letartóztatására.

Legjobb erkölcsi bizonyítvány.

Hogyan igazolta Bihari Ákost Tisza István.

Bihari Ákosról, a Vigszinház nagy hírű és rendkívül rokonszenves drámai jellemzésével különös kaland esett Lugoson. Tudvalevően Bihari Ákos a nyári évad beköszöntésével országos körutra indult és a legkiválóbb magyar írók, poéták műveiből tart sorozatos előadásokat a nagy magyar vidéken. Mindenütt ünnepléssel, szeretettel és lelkes ovációkkal fogadták. Szeretik mindenfelé ezt a lebilincselő modoru, szellemes művészt. Ugy látszik — mindezek dacára — hogy Lugoson még nem hallották hírét.

Lugoson tudniillik egy előadó-estét tervezett a jeles színész. Mikor a kis délvidéki városba megérkezett, haladéktalanul megjelent a rendőrkapitányságon. Előadási engedélyt akart kérni, — minthogy ez alól senkit sem mentesít a vidéki városok vaskalapos rendszabályozása. Megjelent hát Török Lajos kapitány előtt a lugosi főkapitány így szólt:

— Sziveskedjék az erkölcsi bizonyítványát felmutatni.

Bihari Ákos motoszkálni kezdett a zsebében. Ilyesmire ő nem gondolt. De hát ki kért valaha egy Bihari Ákostól erkölcsi bizonyítványt?

— Nincs. Még nem kértek ilyesmit tőlem. De hát nem vagyok én napközi csavargó. En Bihari Ákos vagyok, a Vigszinház tagja.

— Ragaszkodnom kell a kívánságomhoz — ismételte a főkapitány.

Kétségbeesett arccal tapogatta a zsebeit a művész. Hátba véletlenül csuda esik és talál egy olyan erkölcstelen izét... bizonyítványos erkölcsöt. Ahogy így keresett, belső zsebében egy levél, abban egy névjegy akadt a kezébe.

Ennek a névjegynek érdekes története van.

Bihari Ákos kolozsvári színész korában Bölöny József intendáns szilasi kastélyában többször megfordult és ott megismerkedett Tisza István gróffal. Mikor Tisza István szenzációs beszédét elmondta a főrendiházban, számos ismerőse és híve közt Bihari Ákos is üdvözölte pár sorban a kiváló államférfit. Erre jött válaszképpen az a névjegy, amit Bihari Ákos a főkapitány előtt kihuzott véletlenül a zsebéből.

A címe így szólt: „Nagyságos Bihari Ákos színművész urnak, Budapest, Vigszinház.”

A kártyán ez állott:

Szives üdvözlését köszöni

Tisza István gróf.

Egyéb írás híján tehát ezt a névjegyet prezentálta Bihari Ákos a lugosi főkapitánynak. És — történnék még csodák — a szigorú policáj-főnök egyszerre kijelentette, hogy neki ez elég, a dolog rendben van, az előadást megengedik. Egyéb bizonyítvány nem kell.

És a lugosi kapitánynak igaza volt. Aki nek Tisza Istvántól van ilyen levele, az nem szorul semmiféle más erkölcsi bizonyítványra. Ennél jobb bizonyítvány nem kell!

A román nemzetiségi párt manifestuma.

Képviselőjelöltek a nemzetiségi kerületekben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 13.

A román nemzetiségi párt központi választási bizottsága ma közli a párt manifestumát, amelyben a következőket jelenti ki:

— Nehéz viszonyok között kell pártunk programját kinyilvánítani. Az ország egy nagy és általános politikai válságba került. Az összes kísérletek meddők maradtak az országot a válságból kivezetni. A 40 év óta változó kormányok bűnei most borzasztó módon megboszlatták magukat és most minden attól függ, hogy mely irányban történik a kibontakozás. Az igazi hazafiaknak biztos alapot kell keresni a mult összes bűneinek gyógyítására és egy egységes állami élet megteremtésére. Azonban aggodalommal látjuk, hogy e magasztos hivatás teljesítésére alkalmas faktorok az igaz utról letértek és azon középkori reakció szolgálatába állottak, amely újból uralomra került a közéletben és minden egészséges kialakulást megakadályozni akar. Az egész állami életben az a szerencsétlen politikai felfogás uralkodik, hogy ennek az államnak a jövője az összes nemzetiségek egybeolvadásától függ. Ez a forrása a gazdasági és politikai válságoknak, ebből a kritikus helyzetből a román nemzetiségi párt, amely a legteljesebb harmoniát képviseli az állami és a nemzetiségi élet érdekei között, nem lát más törvényes és alkotmányos kivezető utat, mint a demokratikus uralom bekövetkezését a legszelebb alapon és ennek első és legfontosabb követelménye az általános, egyenlő, titkos községenkénti választói jog a választókerületek igazságos beosztása mellett. A román nemzetiségi párt volt az első, mely ezt a követelést felvette programjába és amelynek életbeléptetéseért állandóan küzdött. A legnagyobb megelégedéssel látjuk, hogy ezen kívánságunk az utóbbi időben a királynál is visszhangra talált. Ennélfigyva kötelessége ma a románság minden fiának, minden habozás nélkül teljes szolidaritással felvenni a küzdelmet, hogy a párt képviselőjelöltjei győzelemre jussanak annál is inkább, mert az általános választójog életbeléptetése a korona félre nem magyarázható kívánságát is képezi. Ezen jelszó alatt és programjának teljes fenntartásával lép a román nemzetiségi párt a választási küzdelembe.

A manifestum felszólítja a párt tagjait, hogy azokban a kerületekben, ahol nincs román nemzetiségi jelölt, azokat a jelöltek támogatassák, akik az általános választójog hívei és ahol ilyenek nincsenek, ott a központi választási bizottság előzetes beleegyezésével azokat támogatassák, akik elegendő garanciát nyújtanak arra nézve, hogy az általános választójogért sikra szállanak. Ne riadjanak vissza az akadályoktól, ne hagyják magukat félrevezetni, legyenek öntudatos férfiak és vigyék győzelemre a párt zászlóját. Fel a harcra!

A párt jelöltjei a következők:

Magyar-Igen: Vajda Sándor dr. Alvinc: Maniu Gyula dr. Vizakna: Kozma Aurél dr. Radna: Goldis László. Borosjenő: Lukács László dr. Jósászhely: Popa György dr. Kiszjenő: Goga Oktávián. Világos: Pop C. István dr. Magyarcséke: Suciu János dr. Belényes: Lukács László. Tenke: Lázár Aurél dr. Románbogsán: Braniste Valér dr. Lugos: Petrovits István dr. Oravica: Nedelku János dr. Nagyzerlenc: Popovits György dr. Karánsebes: Vlád Aurél dr. Alsóárpás: Vajda Sándor dr. Fogaras: Serbán Miklós dr. Körösbánya:

Damján Vazul. Szászváros: Viád Aurél. Hunyaddobra: Iván Miklós. Felsővisó: Jaga Gábor dr. Nagysomkut: Vajda Sándor dr. Krassó: Lukács Szilárd dr. Nagylonda: Mihályi Tivadar dr. Szilágycseh: Illéfalvi Papp György. Szilágysomlyó: Belen Viktor dr. Szászsebes: Leményi Livius dr. Kereszténysziget: Kozma Miklós dr. Moravica: Brediceán Gajus dr. Végvár: Erdélyi János dr. Torockó: Chirtop Rozin dr. Ballavásár: Morár Sándor dr. Dicsőszentmárton: Boila Romulus dr. Zichyfalva: Opreán Ferenc. Béga-szentgyörgy: Petrovits Vince.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Péntek: Tánco-s hu sz á r o k, operett. Komlóssy Emma vendégjátékával. (C bérlet.)
Szombat: V á n d o r l e g é n y, operett. Komlóssy Emma vendégjátékával. (A bérlet.)

* Tánco-s huszárok. Az aradiak kedvenc vendégprimadonnája, Komlóssy Emma, gyönyörködtette ma este a publikumot a Tánco-s huszárok-ban, melynek fő női szerepét, Theát ő kreálta nálunk diadalmas sikerrel. Ma este is elbájlolta a közönséget és bőven volt része tapsban, kihívásban és virágban. Sokat tapsolták Sz.-Rontay Boriskát, Leőveyt és Beregit is.

(H. G.)

* Komlóssy Emma vendégjátékai. Komlóssy Emma, az országos hírű primadonna, aki régi kedvence az aradi közönségnek, holnap lép fel másodszor vendégként a Vándorlegény című operettben, amelyet ő vitt diadalra a hajdani Népszínház-Vigoperában. A többi főszereplő a következő: Wlassák Vilma, Zalay Margit, Benkóné, Leővey, Boda és Kulcsár. — Vasárnap este a színház illusztris művésznője a Tárjárás-ban lép fel és Kálmán Imrének egy új dalát fogja énekelni betétként. Hétfőn este a Gyimesi vadvirág fő női szerepét játssza a vendégművésznő.

* Hegedűs Gyulát megoperálják. Budapestről jelentik: A Víg-színház nagy művésze tegnap este bevonult a Pajor-szanatóriumba, hogy egy régi kellemetlen és fájdalmas, de nem veszedelmes baja miatt megoperáltassa magát. Hegedűs elég rosszul érzi magát. Kis láza van, de nagy fájdalmak gyötrik, úgy hogy az éjjel alig tudott aludni. Igen rossz éjszakát töltött. Holnap azonban megoperálják és akkor már néhány nap múlva, gyógyultan elhagyja a szanatóriumot. Az operációt Hüttel Hümér fogja végrehajtani, a ki már többször megvizsgálta tegnap óta az oly igen kedvelt és népszerű beteget.

* Aradvármegye monografiája. A Budapesten megjelenő Szalon Újság szerkesztősége azzal a tervvel foglalkozik, hogy Aradvármegye és Arad város történetét, közigazgatását, tanügyét, társadalmi és kulturéletét, ipari, gazdasági és kereskedelmi viszonyait egy diszes kiadásban megörökíti s ezt a kiadását nagy példányszámban nemcsak az egész magyar társadalommal, hanem amennyiben német nyelven is megjelenik, a monarchia minden országával, valamint a német birodalom közönségével is meg akarja ismertetni. A Szalon Újság 16 éves fennállása és közismereti előkelő és komoly iránya, a legnagyobb biztossága annak, hogy iránta teljes bizalommal viseltessünk. Meltányolva tehát a lap vállalkozását, a szerkesztőségnek ez ügyben megjelenő munkatársait úgy a hatóságok, mint az érdekelt magánosoknak szíves figyelmébe és jóindulatába ajánljuk.

* Új műsor az Urániában. Szombaton mutatja be nagyszerű új műsorát az Uránia színház, melynek ismét fénys sikere volt a Föld történetével. Most megint nagy tetszéssel fog

találkozni az új műsor, melyen valóban bravuros mozgóképek szerepelnek. Különös tetszésre számíthatnak a műsor pompás humoros képei, melyeket kiváló írók komponáltak. A természet után készült képek is a közönség nagy tetszésével fognak találkozni és ezek közül különös felemlítést érdemel a Halászat a finn vizeken című kép. Az előadások szombaton már este fél 7-kor kezdődnek. 241

Nagyvárad románok

Mangra Vazul ellen.

Meghiúsult tüntetés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 13

Mangra Vazul nagyváradai gör. kel. vikárius ellen az utóbbi napokban, mint ismeretes, tüntetést rendeztek Aradon, ahol a püspöki helynök az egyházi zsinaton jelent meg. A tüntetés amiatt történt, mert Mangra munkapárti programmal vállalt jelöltséget.

Az aradi tüntetéssel azonban nem érték be Mangra ellenfelei. Nagyváradon is zajos fogadtatásban, heves tüntetésben akarták részesíteni a zsinatról székhelyére visszatérő vikáriust, mint azt nagyváradai tudósítónk jelenti. Ez a tüntetés azonban meghiúsult. Lasku Demeter, az ismert nemzeti vezér volt a lelke a Nagyváradon tervezett tüntetésnek. Pár nappal ezelőtt tüntetett Nagyváradon Lasku Demeter, aki most utóbb izgatás miatt hosszabb büntetést ült le. Mint emlékeztetés, a büntetés elől Romániába menekült, majd megunva kóborlását, a határrendőrség kezébe adta magát.

— Schasem fogok többé agitálni; hálátlan mesterség ez, — mondogatta akkor rezignáltan.

De most, hogy megint szabad lett, rögtön mást gondolt. Nagyváradon újra belekóstolt a politikába s újra dolgozott a régi Lasku. Barátaival, elvtársaival hamarosan megbeszélte, hogy Mangra Vazult, a renegátot tüntetéssel fogják fogadni, amint aradi szereplése után Nagyváradra lép. Információjuk szerint Mangra Vazulnak tegnap hajnalban az alföldi vonattal kellett megérkeznie s elhatározták, hogy a pályaudvaron várni fogják. Lasku Demeter egyik kávéházban éjszakázott, várván a hajnalt. Ugy éjjel felé elárulta, hogy mit terveznek Mangra ellen. Ilykép tudomást szerzett a dologról a rendőrkapitányság s Gerő Armin főkapitány nyomban intézkedett, hogy egy szakasz rendőr vonuljon ki a pályaudvarra. Schlögl Fiala Adolf rendőrtisztviselő vezetése alatt ki is vonultak a rendőrök s megszállták a pályaudvart.

Eljött a vonat érkezésének ideje, de a tüntetők nem gyülekezhetek, mert amint észrevették a sűrű rendőrszertartást, tanácsosnak vélték egyenként — amint jöttek — feltűnés nélkül és gyorsan távozni. Egyéb oka is volt aztán annak, hogy a tüntetés nem történt meg, — az, hogy Mangra Vazul nem érkezett meg a jelzett vonattal. Valószínű, hogy hívei értesítették a készülő tüntetésről s elakarta kerülni a zajos jelenetet. A rendőrség most állandóan őrködik, hogy a vikárius megérkezésekor incidens ne történhessen.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

Aradi képviselőválasztás.

Tisza István gróf programbeszéde.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 13.

Nevezetes napja lesz május tizenkilencedike Arad polgárainak. Az aradi munkapárt képviselőjelöltje érkezik Aradra, hogy elmondja programbeszédét. Az a történelmi jelentőségű küldetés, melynek szolgálatában Tisza István most az országot járja, sokkal mélyebb hatást gyakorolt már is a nemzet minden rétegére, semhogy ennek a politikai eseménynek a jelentőségét méltatni kellene. Csak rámutatunk azokra az állomásokra, ahonnan Tisza az utolsó hetekben csodálatraemlélt erővel küzdelemben szökött az ország sorsáért komolyan aggódó hazafiakat és ama reménynek adhatunk kifejezést, hogy Aradon meg-sokszorozódó mértékben gyúlnak ki a lelkesedés lángjai, mikor a jelenkor egyik legnagyobb talentuma, legbecsületesebb szándékú, legönzetlenebb törekvésű magyar államférfia jön el, hogy nemcsak az ország, hanem Arad város történetének új fejezetét kezdje meg.

Ünnepnapja lesz május tizenkilencedike Aradvárosának. A nemzet apraja-nagyja tudja, hogy Tisza István csak azért fárad emberfeletti erővel, mert becsületos lelkének meggyőződése, hogy az ország sorsát most dönti el hosszú időkre a nemzet és ez a nemzet akkor cselekszik helyesen, ha olyan vezérek szava után indul, kik a reális élet fáradságos munkáját és nem gyermeketeg kedélyét felvillanyozó álomképeket tartanak elé életcélul. A kik azért jönnek, hogy felvilágosítsanak, nem pedig csillogó játékszerekkel a szemek látását megtévesztik. Ünnepnap lesz mikor a magyar nép igaz barátja, oktatója, korholva javítója érkezik Aradra, hogy e város polgárságával testvéri frigyét is kössön, ígéretet tegyen, hogy Arad szeretetében éppen úgy osztozik, mint annak minden polgára. Ígéretet, melyet mindenki olybá tekint, mint valóságot, mint megcselekedett tetteket.

Virág jut az útjára annak, aki a nemzet haladásának rögző országutjáról az akadályt okozó hegyóriásokat csodálatos erejével eltávolítja, lobogó lelkesedés melegítő tüzét éri az, aki világosságot gyújt ama sötétségben, melynek széléről a nemzetet visszatartani magasztos hivatása.

Tisza István érkezésének alkalmából az aradi munkapárt a legfényesebb fogadtatás programját most állítja össze.

Tisza a végleges megállapodás szerint csütörtökön délután 12 órakor érkezik Aradra s programbeszédét délután 5 órakor tartja meg a nyári szinkörben. A munkapárt a tulzsfoltosság folytán keletkezhető tolongások elkerülése végett a programbeszéd alkalmából névre szóló belépő-jegyeket ad ki. A belépti-jegyek a pártirodában kedden és szerdán, mindenkor délután 9 és 11 óra és délután 3 és 5 óra között, a programbeszéd napján pedig 9—10 óra között vehetők át a Batthyány-utca 20. sz. a házban levő pártirodában.

A programbeszéd alkalmából a nemzeti munkapárt csütörtökön este társaslakoma rendezését határozta el. A párt még közzé sem tette eme elhatározását, máris oly óriási a társasvacsora iránti érdeklődés, hogy az eddigi jelentkezők nagy számánál fogva alig lesz Aradon oly helyiség található, mely az összes résztvevőket befogadhatja. A banket rendezésére kiküldött bizottság már most mérlegelés tárgyává tette eme eshetőséget s azzal a gondolattal foglalkozik, hogy csütörtökön

este nem egy, hanem két banketet rendez, hogy a nagyevű képviselőjelölt választóinak mind nagyobb körében tölthessen huzamosabb időt. A két banket teljesen egységesen rendeztetik, azok egyike esti fél nyolc órakor, a másika esti fél kilenc órakor veszi kezdetét, még pedig egyik a Központi Szálloda, a másik a Fehér Kereszt szálloda télikertjében. Mindkét banketen részt vesz Tisza István gróf, Budapestről jövő illusztris kíséretével együtt. A banketen egy teríték ára három korona lesz s a részvételi jegyek kiválthatók az aradi munkapárt irodájában (Batthyány-utca 20.) kedden és szerdán délelőtt 9 és 11, délután 3 és 5 óra között.

Az aradi munkapárt állandó pártirodája kedden, f. hó 17 én nyílik meg a Batthyány-utca 20. sz. házban, hol a párttagok mindennemű pártügyben felvilágosítást nyerhetnek.

VESZÉLYBEN

az ötvenmilliós hagyaték.

Az osztrák hatóságok akadékoskodása.

Távirati tudósítás.

Arad, május 13

Amit elmulasztott életében Kaszeli Jenő, a különködéséről és szinte beteges zsugoriságáról hírhedt milliomas, azt igyekezett jóvátenni a halála után. Egész vagyonát, amely ötven milliónál többreug, végrendeletileg a magyar államnak hagyta, hogy az kulturális és gazdasági célokra fordítsa. Ez a hagyaték komoly veszedelemben forgott az osztrák hatóságok kicsinykedése és akadékoskodása folytán, akik a milliomas végrendeletének kiadását megtagadták és mindenféleképpen megakadályozni igyekeznek, hogy a magyar állam a fejedelmi hagyatékhoz hozzájusson. Ez azonban remélhetőleg nem fog sikerülni nekik.

A hagyatéki ügy bonyodalmas fejleményeit a következőkben ismertetjük:

Kaszeli Jenő, az álomkóros, külön milliomas nábob néhány hónap előtt hunyt el *Mentoneban*, egész vagyonát, közel 50 millió koronát a magyar államnak hagyva hátra. A végrendeletet, amely részletesen intézkedik a vagyon hovaforrására nézve, Bécsben őrizték az Innere Stadt I. Bezirksgerichtnél a budapesti IV. kerületi járásbíró mint hagyatéki bíróság megkereste a bécsi járásbírókat, hogy a végrendeletet adja ki. A bécsi járásbíró ezt nem tette meg, ellenben tegnap délelőtt egy távirat érkezett a IV. ker. járásbíróhoz, melyben egy törvényre hivatkozva az osztrák bíróság kijelenti, hogy miután a végrendelet ott őrizendő, ahol kihirdettetett, annak kiadását megtagadják.

Ez a távirat nagy konsternációt keltett Budapesten. Amennyiben a végrendeletet ki nem adják, úgy tekintik, mintha végrendelet nem is volna és beáll a rokonok örökösödése. Még nagyobb felháborodást keltett, mikor kiderült ennek az akadékoskodásnak az oka. A bécsi járásbíró azért nem akarta kiadni a végrendeletet, mert elvesztette volna azt az 500 koronás végrendeleti illetéket, amely a kihirdető hatóságnak jut. Gönczy járásbíró a IV. kerületi járásbíró vezetője a távirat vétele után nyomban az igazságügyminiszterhez sietett, aki oly fontosnak találta a dolgot, hogy a tegnap délelőtti minisztertanácson is szóba hozta. A miniszter utasítására Gönczy járásbíró nyomban összehívta a bírósági személyzetet és három végzést készített két-két példányban. Az egyik végzést rögtön elküldték express. Ennek tartalma az volt, hogy a magyar hatóságok ragaszkodnak a végrendelet

kiadásához és annak átvétele céljából deputációt küldenek ki. E végzés két másik példányát elküldték a király személye körüli és a külügyminiszeriumnak, hogy ezek a küldött-ségnek segítségére legyenek.

Még érdekesebb módon készült ugyanezen ügyben két másik végzés. Tegnapelőtt délután Gönczy járásbíró sürgősen behívatta hivatalába Perényi Imre jegyzőt és az irodatisztákat, hogy sürgősen készítsenek velük két végzést 3-3 példányban. Az egyik arról szolt, hogy a bíróság a kincstári jogügyi igazgatóság indítványára bírói zárt rendel el az egész hagyatékra. A másik végzés felhatalmazza Perényi járásbíró, Stefanits dr. közalapítványi igazgatót és Mátray dr. jegyzőt, hogy a bécsi járásbíróstól átvehessék ez eredeti végrendeletet. Mindkét végzést 3 példányban kellett volna legépelgetni. A járásbíró átadta Györffy Károly irodatisztának, aki azonban kijelentette, hogy ez lehetetlen, mert az írógép be van zárva az irodába, a kulcs pedig a hivatalszolgánál van, aki Budán lakik.

— Be kell törni az ajtót, — szolt Gönczy járásbíró. Nem lehet késlekednünk!

Ezzel a jelen voltak a járásbíróval élőkön nekirétek vállukat az ajtónak és feszítő vassal felnyitották az ajtót. Az írógépet felvitték az emeletre és egész éjjel dolgoztak. A végzések el is készültek. Másnap reggel a hivatalszolga megdöbbenve látta, hogy az ajtó fel van törve, az írógép hiányzik és a szoba rendetlen. Már a rendőrségre akart rohanni, amikor felvilágosították, hogy semmi baj se történt. Tegnap délután expressz küldték el az egyik példányt, a másikat a kiküldött bizottság viszi magával.

Kettős gyilkosság

Temesvárott.

Egy házaspár megölése az örömtanyán.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 13

Tegnap éjjel két vakmerő ember véres merényletet követett el egy temesvár-gyárvárosi házaspár ellen. Behatoltak a házba azzal az ürügygel, hogy egy ott lakó rekonukhoz mennek és a ház tulajdonosát és annak feleségét meggyilkolták.

A két merénylő rabolni akart, mert a házaspár a házat tegnap eladta és a vételárat otthon tartotta a lakáson. Az eset nagy riadalmat okozott Temesvárott és az izgalom csak akkor csillapult le, mikor kitudódott, hogy a tetteseket elfogták.

Részletes tudósításunk itt következik:

(Utcai lányok hajléka.)

A Temesvár-Gyárvárosban, egészen a város végén fekszik a Selyemgyár utca. Az utcának ötven házára van. Az utolsó házak a mezőre néznek. Az utolsó előtti házban, a negyvennyolcas számúban történt ma éjjel a véres eset, amelynek két halottja van. A ház Ochs Mátyás szabósegéd tulajdonát képezte, aki csak néhány nap előtt eladta. Egy utcai és egy udvari lakása van a kis, alacsony házikónak. Az utcai lakásban lakik Ochs Mátyás feleségével és már évek óta nyomorék agg édesanyjával. Az udvari lakásban Farkas István napszámosnak van két szobája, amelyek közül egyet állandóan két-három utcai lánynak adott bérbe. Így nem volt nála ritka az éjjeli vendég. Ochsék ezt nem akarták tűrni és a napokban meg is mondták Farkasnak, hogy küldje el a lányokat, mert ők ezt nem hajlandók tűrni. Farkas ezt meg is ígérte.

(Az éjjeli látogatók.)

Ochs Mátyás és neje tegnap este rendes szokásukhoz híven korán fekdtek le, miután az utcára nyíló ajtót jól bezárák. Tíz óra tájban ép elszenderedtek, mikor Ochs éktelen dörömbölést hallott a kapun. Kiment és mielőtt kinyitotta volna az ajtót, megkérdezte:

— Ki az?

— En vagyok! — volt a rejtélyes válasz.

Ochs újabb kérdésére azután az ismeretlen ezt felelte:

— Engedj be, mert testvéreimet akarom meglátogatni!

Ochs erre mi rosszat sem sejtve, kinyitotta a kaput és beengedte az ismeretlen embert, akivel még egy fiatal, husz-huszonkét éves suhanc jött. Mindketten egyenesen Farkas István udvari lakása felé tartottak. Meglehetősen illuminált állapotukban kurjongatni kezdtek és emiatt Ochs esendire intette őket. Erre a két éjjeli vendég Farkas István lakásába ment, aki tizenhárom éves leányával aludt az egyik szobában. A másik szobában Farkas albrődi laktak. Csakhamar éktelen lármá, zivaj és kiáltás hallatszott ki, úgy, hogy Ochs újból felkelt, átment a másik lakásba és kiutasította a becsipett embereket. Ezek rövid szóváltás után kifelé indultak.

(Leszúrják a háztulajdonosokat.)

Az utcaajtónál azonban hirtelen megragadták Ochsot, aki utána ment, hogy ismét becsukja a kaput, és dulakodni kezdtek vele. Az egyik ekkor hirtelen egy kést rántott elő és avval nyakszirtán szúrta Ochs Mátyást. A többi mély és mintegy hat centiméter hosszú sebből magas sugárban tört ki a vér és egyszerre elbódította a szerencsétlen ember ruháját és pirosra festette a földet. Sügélykiáltásaira előrohant felesége is, de addig a két vakmerő késelő kivonszolta a súlyosan megsebesült embert az utcára, ahol mindketten még négy sebet ejtettek vállán, hátán és karján. Felesége az iszonyattól és borzalomtól szinte féltlenül rávetette magát a gyilkosokra, akik erre az asszony fején is egy halálos sebet ejtettek. A rémes kiáltásokra előrohantak a szomszédok, mire a két késelő suhanc elillant.

(Letartóztatták a tetteseket.)

A rendőrség azonnal megindította a nyomozást és a gyilkosság színhelyén kihallgatott leányok vallomásából megtudta, kik a tettesek.

Mivel a leányok azt mondták, hogy az egyik Gírodán lakik, a rendőrkapitány rögtön kiküldött egy polgári rendőrt két rendőrrel, hogy a tetteseket fogják el. Ezek nyomban el is indultak Gíroda felé és a község határában találkoztak Berta Páterrel, aki a rendőrök látára el akart szaladni. Letartóztatták és bekísérték a temesvári főkapitányságra. Itt rövid huzavona után beismerte, hogy ő járt az éjjel Ochséknál. Tőle tudta meg a rendőrség azt is, hogy társa Paukovits György földmunkás, a kit csakhamar el is fogták.

Délelőtt mindkettőjüket kihallgatták. Eleinte erősen tagadtak, de később Paukovits György beismerte, hogy ő ölte meg Ochs Mátyást, Berta azonban alhatatosan megmaradt vallomása mellett, hogy ő ott volt ugyan, de senkit sem szurt meg. A két gyilkost átkísérték a temesvári királyi ügyészség fogházába.

(Rabolni akartak.)

A vizsgálóbíró előtt bevallotta Berta, hogy miután Ochs Mátyás néhány nap előtt eladta házat, amelynek vételárát tegnap kapta meg tegnap este ki akarták rabolni a szerencsétlen embert. A lányhoz való bemenetel csak ürügy volt, hogy feltűnés nélkül bejussanak az udvarba. A leány különben, — amint azt maga is bevallotta, — Paukovits Györgynek régi ismerőse volt. A vérengző legényeknek két szerencsétlen áldozata súlyos betegen fekszik lakásán és ha komplikációk állnak be, a szerencsétlen emberek életükkel fizethetik meg a két aljas suhanc brutális merényletét.

(Az áldozatok halála.)

Ejjel jelenti Temesvárról tudósítónk, hogy a rablógyilkosság mindkét áldozata ma este tíz órakor kiszervezett.

A király Budapesten.

Kerzl dr. a boszniai út ellen.

Távirati tudósítás.

Arad, május 13.

A király budapesti tartózkodása alkalmával — mint fővárosi tudósítónk jelenti — ma délelőtt volt az első általános kihallgatás a várban. A mai kihallgatáson, mely délelőtt tíz órakor kezdődött, a következők jelentek meg a király előtt:

Kik voltak a királynál?

Széchenyi Gyula gróf főistállómester, Fejérváry Géza báró testőrkapitány, Festetich Gyula gróf főudvarmester, Wlassich Gyula dr., a közigazgatási bíróság elnöke, Széchenyi Béla gróf koronaőr, Hornig Károly báró veszprémi püspök, Ludvig Gyula, Csáky Károly gróf váci püspök, Andrássy Sándor gróf és Schreyber Viktor hadtestparancsnok, titkos tanácsosok, Bartók József, Jeszenszky Sándor, Kálmán Gusztáv és Stetina József államtitkárok, Schreiber Artur, Spurni Ignác, Kiss Zsigmond, Wörnhard Pál báró és Pfeilgrüfer Andor altábornagyok, Pongrácz Jenő koronaügyész, Vavrik Béla, a Kuria másodelnöke, Braun József, Coblia Gusztáv, Linhardt János vezérőrnagyok, Papp Kálmán tábornok főhadbíró, Kepes Gyula vezérőrtörzsorvos, Hohenlohe-Waldburg Klodvig herceg, Radvánszky Géza báró, Tabódy József, Jekelfalussy Zoltán, Szentiványi Zoltán, Károlyi György gróf, Eszterházy Mór gróf és Taby István cs. kir. kamarások.

Fülepp Kálmán, Budapest főpolgármesterét és Bárczy István polgármestert együttesen fogadta a király.

Schwartz Ottó báró udv. tan., Hartl Sándor ny. min. tan., Jármy Gyula, Kétly Károly és Ráth Péter udvari tanácsosok, Skerletz Iván báró min. tan., Szontagh Jenő főispán, Tabajdy Kálmán vezérkari ezredes, Oláh Ödön csendőrezredes, Strauch Margit, államvasuti főfelügyelő leánya, Szölgyéni Ferenc, a Ferenc József-nevelőintézet kormányzója, Schmiedt Hugó és Velics Dezső kir. tanácsosok, Gebauer Anna, jószágkormányzó leánya és Stipics Róza, törvényeséki irodatiszt felesége.

Vendégek a budai várban.

Gizella főhercegnő, Konrád bajor herceggel ma este 7 óra 10 perckor érkeztek Bécsből Budapestre. Augusztia főhercegné, aki néhány nap óta szintén Bécsben időzött, együtt érkezett fenséges anyjával. Gizella főhercegnő kíséretében Rodich báróné udvarhölgy és Perfall báró udvarmester van. A főhercegnő a budai várpalota krisztinavárosi traktusának első emeletén lakik. Néhány napot Budapesten fog tölteni.

Katonai szemle.

A király budapesti tartózkodása alatt a budapesti helyőrség felett szemlét fog tartani. Ez a szemle május hó 18-án, szerdán délelőtt kilenc órakor a Vérmezőn fog végbemenni.

A király boszniai utazása.

A király boszniai uti programjának részletei már megvannak állapítva. Ő Felsége e hónap 30-án délután érkezik Szerajevoba. Itt három napot tölt és június 3-án utazik tovább Mostarba. Még ugyanazon napon Bosznabrádon át Bécsbe utazik. Szerajevóban a király a tartományi főnök palotájában fog lakni. Ugyanott fog lakni Montenuovo herceg főudvarmester és Paar gróf főhadsegéd. A kíséret többi tagjai és a miniszterek szállóban fognak lakni.

A horvátok és a király.

A horvát országgyűlés mai ülésén több interpelláció hangzott el, köztük kettő a király boszniai utazása dolgában. Supilo nyújtotta be az egyik interpellációt kérdést intézve a kormányhoz, hogy a királyt miért nem kíséri el utjában a horvát bán is és miért nem érinti a király utjában a horvát fővárost. Novák képviselő ugyanebben az ügyben interpellált. Az uralkodó orvosa a boszniai utazás ellen.

Bécsi udvari körökben beszélnek, hogy Kerzl dr. udvari tanácsos, az uralkodónak régi orvosa a leghatározottabban óvást emelt az ellen, hogy Ő felsége elutazzék Boszniába és kijelentette, hogy amennyiben az utazás mégis megtörténne, elhárít magáról minden felelősséget. Az orvosnak ez a véleménye arra birta a király két leányát, Gizella és Mária Valéria főhercegnőket, hogy királyi atyjukat a leghatározottabban lebeszéljék a tervezett utazásról. Az uralkodó azonban főleg Aehrenthal külügyminiszter befolyására, aki az utazásnak ropant politikai fontosságát hangsúlyozta, makacsul ragaszkodott tervéhez és megmaradt elhatározása mellett.

HIREK.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 14-én az időjárás: enyhe, nyugaton elvélve csapadék, később hűvösebb.

— A trónörökös Edvárd király temetésén. Bécsből jelentik. Ferenc Ferdinánd trónörökös szerdán, e hó 18-án reggel Bécsből Londonba utazik, hogy jelen lehessen az elhunyt angol király temetésén. Kíséretében vele mennek Festetich Taszilo gróf és Kinszky herceg.

— Tisztelges Csernoch püspöknél Varjassy Lajos polgármester a következő felhívást bocsátotta ki: Felkérem ezúton is Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának tagjait, hogy mélt. Csernoch János róm. kat. megyés püspök ur előtti testületi tisztelges céljából holnap, szombaton délelőtt 11 órakor a városháza első emeleti tanácstermében megjelenni szíveskedjenek.

— Az Aradi Közlöny kézi menetrendjeit lapunk mai számához mellékelve küldöttük meg előfizetőinknek. Aki tévedés következtében nem kapta meg, forduljon a kiadóhivatalhoz. Telefon 151.

— A londoni zsidók gyászja. Londonból jelentik: Az itteni zsinagógában tegnap tartották meg Edvárd királyért a nagy gyászistentiszteletet. Maga a nagyrabbi vezette a szertartást. Beszédjében elmondta, hogy három hét előtt, mikor a kievi zsidókat kikergették, a földönfutók töle kértek segítséget. Ő Bairritzba táviratozott Edvárd királynak. Néhány nap múlva az orosz kormány visszavonta a kitiltási rendeletet. A rabbinak ez a leleplezése annyira megalapozta a templom közönségét, hogy az emberek hangosan zokogva siratták Edvárdot.

— Pusztító cyklon. London-ból jelentik: Tokióból érkezett táviratok szerint Kope tartományban óriási cyklon dühöngött. A vihar a szárazföldön jelentéktelen kárt okozott, de a tengeren óriási pusztítást vitt végbe. Egy gőzös, amely Nagojéba tartott, elmerült. Ötven munkás volt rajta és egy se menekült meg. Egy másik hajószerecséltenséget is jelentenek. Egy postagőzös egész személyzetével elpusztult.

— Markos Gyula a fogházban. Budapestről jelentik: Markos Gyula volt országgyűlési képviselőt a bíróság tudvalevőleg a királyi Kuria megrágalmazása miatt négy havi fogházra és ezer korona pénzbüntetésre ítélte. Markos fogházbüntetésének megkezdésére több ízben kért és kapott halasztást, az utolsó halasztás azonban május 1-én lejárt és Markosnak meg kellett volna kezdeni a büntetés kitöltését. Markos jelentkezett is, de egyúttal újabb halasztást kért betegségére való hivatkozással. Az ügyész a törvényszéki orvossal megvizsgáltatta a volt képviselőt és a vizsgálatnak lesújtó eredménye volt Markosra. Az orvos konstataulta, hogy semmi baja nincs és nyugodtan ülhet. Erre aztán ma délután az ügyész a köteleességszerűen jelentkező papot letartóztatta és tudatta vele, hogy nyomban meg kell kezdenie a büntetés kitöltését. A fogházorlelkisért Markost az Alkotmány-utcai fogházba és kijelölt részére egy cellát. A legszomorubb a dologban az, hogy ezzel vége van Markos képviselőségének, mert a törvény szerint fogházban levők képviselővé meg nem választhatók. A peches pap Györmegye péteri kerületét képviselte a múlt ciklusban és most is ott lépett fel. Ellenjelöltjei Friedrich István dr., a Görcsöni Dénes néven ismert klerikális író és Németh Károly dr. munkapárti.

— Templomfosztogató gyermekek. Békéscsábáról jelentik: A békéscsabai evangélikus egyház igazgató-lelkésze följelentést tett a csabai rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek behatoltak a békéscsabai egyház két templomába s ott hat perselyt föltörtek, azt kifosztották s a zsákmánnyal pedig nyomtalanul eltűntek. A rendőrség, miután megállapította azt, hogy a kár körülbelül 150 korona lehet, hozzátett a nyomozáshoz. Megállapították, hogy a perselyfosztogatást akkor hajtották végre a tettesek, amikor a templomokban istentiszteletet tartottak, mert a templomajtókon a záruk teljesen érintetlenek, azokon az erőszak semmi nyoma nem volt észlelhető. Ezen az alapon indult meg a nyomozás. Eredményre azonban nem vezetett, mert semmiféle gyanús körülményt nem fedezett föl a rendőrség. Már-már a rendőrségen letettek arról a reményről, hogy a templomfosztogatókat kézrekerítsék, amikor véletlenségből az egyik rendőr nyomára jött annak, hogy egy 11–13 éves fiukból álló társaság erősen költekezik, nagymennyiségű dohányt, cigarettát vásárolnak és lerészegednek. A rendőrségnek ez a dolog nagyon gyanús volt s utána járt a mulatozó bandának és csakhamar annak egyik tagját elcsipve, be szállította a rendőrségre, ahol kihallgatták. A kis legény eleinte makacsul tagadott, de később bevallotta, hogy ő nem, de társai fosztották ki a kis- és nagytemplomban az összes perselyeket. Bicskával fessegették le a falról, aztán föltörték, kiürítették s a pénzen megosztzkodva, elköltözték. A rendőrség ennek alapján letartóztatott hat 11–13 éves csabai születésű iskolásfiút, akik mind az evangélikus egyház iskoláinak tanítványai és a fosztogatást akkor hajtották végre, amikor templomba mentek. A letartóztatott iskolásgyermekek töredelmesen bevallották bűneiket. A rendőrség erre a fiatal bűnösöket szabadon bocsátotta s most a gyermekbíróság fog ítéletet mondani a templomfosztogatók fölött.

— Automobil-bank. Budapesten Automobil-bank Részvénytársaság cég alatt 200.000 korona alaptőkével új vállalat van alakulóban. Alapítói Szápáry Pál gróf, Gondos Viktor dr., Bohus Lajos báró, Szalopek Miklós és Madarász Pál. A vállalat automobillal fog kereskedni.

— Ökörítő számokban. Szatmárról jelentik: A mai megyei közgyűlésen kerültek nyilvánosságra a március 27-iki rémes ökörítői katasztrófa szomorú, hiteles számadatai. A szörnyű adatok a következők: A tűzvész éjszakáján és színhelyén meghalt 324 ember. A tűzvész következtében megsebesült 122 ember. A sebesültek közül a mai napig meghalt 13 ember s így a halottak összes száma eddig: 337. A sebesültek száma pedig: 109. A halottak közül a felismerhetetlenségig szénné égett 150, a felismert halottak száma 187. A halottak közül volt a csengeri járásban gacsályi lakos 2, porcsalmi 13, szamosbecsi 1, csengerujfalui 1, hémanszegi 6, rápolti 3 és ökörítői 240; a fehérgyarmati járásban: gyűgyei 4, körmöri 2, fülöpösdaróczi 5, fülöpösi 2, géberjei 19, fehérgyarmati 1, cégyenyi 7, zsarolyáni 1, nagyszekerési 4, jánki 1, a mátészalkai járásban: mátészalkai 4, nagyecsed 5, ópályi 1, szamoszegi 1, győrtelki 10, kocárdi 1 és tanyogi 1. A borzalmas bál éjszakáján 209 nő és 128 férfi táncolt a halálba. A legifjabb 8 hónapos, a legöregebb 68 éves volt. A világraszóló katasztrófa hatvankilenc gyermeket hagyott árván, egyedül. A belügyminiszter rendeletére a debreceni állami gyermekmenhely igazgatója gondoskodott az árvák egy részéről. Harmincegy árvát jó módú rokonságuk vett gondjaiba, tizenegyet a debreceni gyermekmenhelyben, egyet a kórházban helyeztek el, a többiekre a gyámhatóság gondoskodik. A szomszédos tizenhét község gyermekeinek sorsa iránt most folynak az intézkedések.

— Vitriol merénylet egy százados ellen. Varsóból jelentik: Samo lengyel lakossága tegnap áhitatosan ülte meg védőszentjének ünnepét. Processzióban vonult a nép, zsolozsmákat énekelve, egyházi zászlók alatt a templomból végig a városon. Elöl ment a pápa teljes ornátusban, utána fiatal lányok fehér ruhában, mögöttük egy szakasz gyalogos katona, élükön Sztavrovaski százados, a ki a 68. gyalogezred egy különítményével ebben a kis mezővárosban van helyőrségen. A processzió vizsátért a templomhoz és megállott. A pap áldást osztott. Egyszerre csak rémes sikoltás támadt. Az egyik fehérruhás leány nagy palackból vitriolt öntött Sztavrovaski százados arcába. A maró folyadék szétfröcskent és összegegetett több katonát és körülbelül tíz leányt is. A százados mindkét szemét kimarta a vitriol, arca osupa seb volt. A szerencsétlen ember kinjában őrlöngött. A merénylet leányt a csendőrök vitték el a processzióról. Egykedvűen mondta: Csuffá tett, aztán elhagyott. Én is elesőttem!

— Leleplezett szélhámos. Budapestről jelentik: A rendőrség ma veszedelmes szélhámost leleplezett le. Rosenberg Miksa lodzi születésű 26 éves csavargó az illető, aki áprilisban került Budapestre. Itt felkereste Vámbéry Armin és Hevesi Simon dr. rabbit, akiknek elpanaszolta, hogy Lodzban hirlapíró volt, forradalmi szellemben irt és emiatt üldözték. Családjával menekülnie kellett. Amerikába szándékozik, de nincs pénze. A két emberbarát megsajnálta a szegény menekültet és a következő ajánlólevelet adták neki:

„Rosenberg Miksa, aki az orosz zsarnokság miatt menekülve, hazánkba került, minden igaz emberbarátnak melegen ajánlható. Nagy szükségét szenved, éhezve családjá van. Aki teheti, tegyen vele jót.”

Rosenberg a két ajánlólevelet magához vette, az egyiket átadta Jeremiás József rovott multu, a fővárosból kitiltott szélhámos könyöradománygyűjtőnek és sorra járták a bankokat, pénzintézeteket, nagyobb kereskedőket,

magánosokat és két hét alatt 1500 koronát gyűjtöttek össze, a pénzt pedig elmulatták. A rendőrség megtudta, hogy Rosenberg soha sem volt hirlapíró, még kevésbé menekült. Közönséges szélhámos. Ma a Generáli biztosítótársaság hivatalában leleplezték, bevitték a hetedik kerületi kapitányságra, ahol nyolc napi elzárásra ítélték, amelynek elszöndevése után kitoloncolják az országból. Társát keresi a rendőrség.

— Kifogott és vízbe dobott hulla. Ijedt arccal állított be ma reggel a rendőrséghez két román ember. Tűzjósoknak mondták magukat és az inspekciónak tiszt előtt előadták, hogy tul a temesvári hidon, a Maros folyóban egy öngyilkos holttestére bukkantak. Elmondták, hogy az öngyilkost kihálászták és tutajukra fektették. Elegánsan öltözött férfi az öngyilkos, aki nemrégén követhette el tettét, mert sem a ruháján, sem pedig testén nem látszanak nyomok, hogy már régebben fektett volna a vízben. A rendőrségen meghallgatták a jelentést és szigorúan meghagyták nekik, hogy őrizték a halottat mindaddig, a míg a temesmegyei szolgabírói hivatal nem intézkedik és el nem szállíttatja tőlük. Egyidejűleg értesítést küldtek a szolgabírói hivatalhoz is. A két tutajos el is ment, azonban kisebb gondjuk is nagyobb volt, semhogy a rendőrség utasítását betartották volna. Sőt ellenkezőleg cselekedtek. Amint visszamentek a tutajra, az öngyilkos hulláját visszadobták a vízbe. Délelőtt 9 óra tájban az Eötvös-utcai hidnál posztoló Nagy Imre rendőr egy fekete uszó alakra lett figyelmes. Jobban szemügyre véve az alakot, úgy vette észre, hogy emberi formája van. Csónakba ült és utána evezett. Akkor látta, hogy a vízben uszó feketeség egy emberi test. Kihálászta és a csónakba fektetve partra szállította. Azután jelentést tett a rendőrségnek. A rendőrségen nagy meglepetéssel fogadták a második öngyilkosság hírért. Vidéki Gusztáv segédtsízt Tisch Mór dr. főorvos társaságában kiment a helyszínére és megállapította, hogy a kifogott férfi hullája azonos a tutajosok által bejelentett öngyilkos hullájával, aki csak úgy kerülhetett megint a vízbe, hogy megint visszadobták. A hullát becszállították a halottas házba. Huszonöt év körüli férfi az öngyilkos, aki fekete ruhát viselt. Kiletét nyomozzák.

— Doktorok egymás között. Miskolc város helyhatósági állatorvosa és az egyik, ötleteirő híres városi tiszt orvos állandóan egymást választják viccelődéseik céltáblájául. Tegnap a tiszt orvos, akit az állatorvos folytonosan és következetesen „kollega ur”-nak szólít, ráförmedt az állatorvosra:

— Hallja! Mi jögon nevez engem örökösen „kollega ur”-nak? Nem vagyok én magának kollegája.

— Dehogynem, — válaszolt az állatorvos. — Mindketten marhákat gyógyítunk. Én, mint állatorvos, a legtöbbször beteg marhákat gyógykezelek. És ön szintén. Mert az is marha ám mind, aki önnel gyógykezelte magát.

A körülállók harsogó nevetésbe törtek ki a magyarázat fölött. A tiszt orvos nagyokat nyelt. Aztán visszaadta a vágást. Így szólt az állatorvoshoz:

— Hallja! Akkor lesz maga nekem igazán kollégám, akkor szólíthat „kollega ur”-nak, ha maga is annyi páciensével köt viszonyt, mint én.

A tiszt orvos elmés válasza fölött még általánosabb volt a derűtség. Az állatorvos le volt főzve. Mert a tiszt orvostól elvégre kitelik, hogy egy-egy csinosabb női páciensének szerelmi ajánlatokat tesz, de kísérelje meg ugyanezt az állatorvos a maga pácienseivel...

Ezóta a letromfolt állatorvos gondosan kerüli a „kollega ur” megszólítást, ha az ötletes tiszt orvossal beszél.

— Bérma ajándékok nagy választékban a legizlésesebb kivitelben 5 koronától kezdve beszerezhetők Grallert J. és fia ékszerésznél, Andrassy-tér 22. Ez alkalomra rendkívüli olcsó árak! 1921

— Botrányos jelenetek egy cirkuszi birkozásnál. Pécsről írják. A Colosseum nevezetű cirkusz, amely már néhány hét óta tartott előadásokat a Buza-téren felütött sátrában, az utolsó napokban birkozókat szerződtetett műsora élénkítésére. Az ilyen kisebb cirkuszok birkozái rendszerint tulontul műveletlen izomemberek közül kerülnek ki, mert az igazán első osztályu birkozók csak drága pénzért lépnek föl. Így azután mindig megtörtént, hogy a birkozók, akik igazán csak színből, látszatra birkoznak és előre tudják, megbeszélük, melyikük kerüljön alul, belevadulnak a birkozásba és dulakodást, életveszélyes verekedést rendeznek a pódiumon. Így történt a Colosseum cirkusz birkozáival is. Már olyan vad verekedést rendeztek, hogy az egyik birkozó, Hackenschmidt Brunó kórházba került. Csak mellesleg legyen mondva, ennek a Hackenschmidtnek a néven kívül semmi köze a világhírű birkozájajnak Hackenschmidthez. Vasárnap délután megint csunya jelenettel végződött a birkozás. A Kara Soliman néven szereplő és a programmon Törökország rémének nevezett birkozó dulakodott Witteberger német kollegájával. Egy darabig csak rugták, pofozták, harapták egymást, de végre is Witteberger úgy kicsavarta ellenfele kezét, hogy Törökország réme jajgatva panaszkolta, hogy kitörök a keze. A keze ugyan nem tört ki, hanem kitört a botrány. A vasárnap délutáni közönség hevesen kifakadt a brutalitás ellen, amelyet a zsűrinek elnevezett két cirkuszi artista kutyába sem vett. Az ügyeletes rendőrfogalmazó vetett véget a botrányos birkozásnak. A cirkusz és birkozái ma már lehagyták Pécsét és így a további birkozási botrányoknak vége van.

— Bérma ajándékok! A legszebb kivitelben elsőrangú ékszerek, órák, láncok, gyűrűk, stb. Weinberger Ferenc ékszerésznél Arad, Andrassy-tér 20. (Fischer Eliz-palota) kaphatók, — ahol kiváló figyelemmel, szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, felülmúlhatatlan pontossággal és amellet mesés olcsó árak számításával lesz mindenki kiszolgálva. Ajánljuk legmelegebben! 2034

— A legszebb és legolcsóbb bérmaajándékot lehet kapni 4 koronától kezdve fölfelé és pedig egy nikel-zseborát láncsal együtt, továbbá különféle ékszer tárgyakat a legolcsóbb forrásból beszerezvén, a legjutányosabban eladhatók. Szíves próbavásárlást tiszteletteljesen kér, Brandes D., műőrs (specialista) Arad, Andrassy-tér 8. sz. 2068.

— Arany, ezüst ékszerek, órák nagy választékban legolcsóbb árak mellett bérmalásra legalkalmasabban beszerezhetők Igaz Sándor ékszerésznél Arad, Szabadság-tér, Uránia színház-épület. 2116

— A bérmalások alkalmából olvasóink szíves figyelmét fölhívjuk Farkas J. Streicher lapunk mai számában közölt hirdetésére, hol bérmalási ajándékok alkalmas arany és ezüst ékszerek óriási választékban, igen jutányos áron szerezhetők be. 1911

— Francia likörök legbiztosabb készítésére — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 279

A kiváló bór- és lítiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknak, köszvénynek, cukorbetegségnek, vörhenységnek és hurutos bántalmaknak kitűnő hatása.

Természetes vasmentes szavanyvíz.

Kapható ártányvisekesekekben és gyógykezelésben.

SCHULTES ÁGOST

Szinya-Lápész Salvator-áruháza, vállalat, Budapest, Rudolfsb. 2.

Esemény a villamosban.

Fiu, vagy leány?

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, május 13.

Amikor ma korán reggel a 148-as számú villamos szerény zörgéssel indult a remizből, hogy átadja önmagát a forgalomnak, aligha hitte volna magáról, hogy örvendetes családi eseménynek lesz önmozgó melegágya, akárcsak a tengeren himbálój hajó. Azóta büszkén, dagadó légfékkel száguldja be a 148-as villamoskocsi körforgalmi ut-

ját, hiszen problémát is adott föl a közigazgatásnak. Azt a problémát, hogy a benne született gyermek a VII. kerület avagy a VIII. kerület polgára-e, mert az újszülött akkortájtban szállott fel jegy nélkül a villamosra, amikor a kocsit átsiklott a két kerület határán. Szerencse, hogy a kicsinek még nincsen szavazati joga, mert Ehrlich G. Gusztávék is maguknak követelnék, ugyancsak Jakabffy pártja is.

A szaporodás-statisztikai és közigazgatási bizonydalom főszereplője — mint fővárosi tudósítónk írja — Szomody Zsigmondné harmincéves nap-számosasszony. A központi vásárcsarnok felé volt dolga s a legszebb reményekkel elelve szállott fel a körut lentső részén a 148-as számmal díszített villamosra. Megváltotta a jegyét és ült, ült, amíg egyszerre kezdte magát rosszul érezni.

Eleinte a vele utazók nem vettek észre semmi különösét sem. Egyszerre gyermekirás ütötte meg a fülüket. A szigorú kalauz benézett a kocsik belsőjébe, kereste a vékony hangecska okát s miután a forrást nem látta, beszélt, hogy: ne tessék vicsorolni. Kétségtelenül azt hitte, valami hasbeszélő utazik a kocsiban és szórakoztatja az utasokat. Azután hirtelen kavargódás támadt Szomody Zsigmondné körül. Néhány idősebb hölgy résztvevően vette körül. Egy ur pedig — a József-köruton járt már a kocsik — kiszólt a kalauznak:

— Kérek egy gyermekjegyet!

A kocsivezető megállította a kocsit s az üvegablakon bepillantva a kalauzzal együtt megállapították, hogy a villamoson egy kis baba született. Egy elmés ur hirtelen lebozsátotta a megtelt táblát. Az előhívott rendőr pedig értesítette a mentőket. Mig ezek előjöttek, a villamos közönsége a legőszintébb és igen kedves részvétellel érdeklődött az új jövevény iránt és találgatták: fiu- vagy leány-e a kis utas. Valósággal követelték:

— Felmutatni! Felmutatni!

S akárcsak államfők gyermekeit az erkélyen, úgy mutatták ki a kis Szomody ivadékot a népnek:

— Fiu! Fiu! Éljen!

És lelkesen megéljeneztek az anyja kendőjébe burkolt kisdedit. Azután előjöttek a mentők, szépen elhelyezték Szomody Zsigmondnét a népszaporodási alanykával együtt a kocsiban s be-szállították őket a klinikára. A 148-as számú villamos pedig büszkén robogott tovább.

Igaz is: anya és gyermek jól érzik magukat.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Aradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 13.

Azt hittük, hogy az esőmentes napok egyelőre elmaradnak, azonban ezen feltevéseinkben csalódtunk, mivel az ég csatornáit ismét megindultak, igaz ugyan, hogy csak rövid időre.

A vetések felől jobbadára kedvező hírek vannak forgalomban.

A gabonapiac irányszata ingadozó.

A mai piacon eladásra került:

400 mm. buza	11:00—11:30
500 mm. tengeri	5:40—5:50
Rozs	7:50
Zab	6:50
Arpa	6:00

A gabonák 50 kilogrammonként koronában értendők.

Budapesti áru- és értéktörzs.

Távirati tudósítás.

Budapest, május 13

Készlet: Kínlat korlátozott, vételkedv nincs. 4 ezer mm. 05 fillérrel magasabb. Amerika 1/2-el magasabb.

As 50 kg-osonként számítva:

	Deh szálat	2 óra szálat
Tengeri 1910. májusra	5.57—5.58	5.54—5.55
Buza 1910. októberre	10.26—10.27	10.24—10.25
Buza 1910. májusra	12.—12.01	11.91—11.92
Rozs 1910. októberre	8.—8.01	7.98—7.99
Zab 1910. októberre	6.43—6.44	6.44—6.45

Zárul 6 órakor.

Csehrák hitelrészvény	—	—	—	663.75
Magyar hitelrészvény	—	—	—	82.24
Városi villamos vasúti részvény	—	—	—	593.—
Köszti vasút	—	—	—	722.50

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. május 13.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos uj...	10.60—10.70
76 " " " " " "	10.70—10.80
77 " " " " " "	10.80—10.90
78 " " " " " "	11.00—11.10

Buza (Temesvári keresk. ár):

75 kilogrammos uj...	10.40—10.50
Rozs uj...	7.20—7.25
Arpa uj...	5.50—5.60
Zab uj...	6.15—6.20
Tengeri régi...	5.40—5.50

Felolós szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1910. évi május hó 14 én:

A) bérlet.

A) bérlet.

Komlóssy Emma vendégfelléptével:

A vándorlegény.

Nagy operette 3 felvonásban. Írták: West és Schnitzer. Fordította: Faragó Jenő. Zenéjét szerzte: Bysler E.

SZEMÉLYEK:

Fülöp herceg	Wlassák V.	Straubinger	Leövey Leo.
Lola, neje	Zalai Margit.	Oculi	Komlóssy E.
Nikkel	Kuicsár L.	Csepü	Gerő János.
Oleander	Lászi Etel.	Libuska, neje	Benkőné P.
Apró	Nagyiván I.	Bonifác	Boda Ferenc.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Bárd Simonfi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Május 1910 május 14 én, szombat

1. Biztos esel. Bolozat. — 2. Paraszt dráma. Bletkép. — 3. Eredeti boszu. Humoros. — 4. Márványipar. Természet után. — 5. Detektiv történet. Eleikép. — 6. Mayer ur kerekas kocsiolvai Kacagató. — 7. A lelkiismeret. Drama. — 8. Halászbajók a finn partokon. Természet után.

Előadások délután 6 órától kezdve.

Helyek: I-es hely 1 kor., II-es 80 fill., III-es 60 fill., IV-es hely 40 fill., V-es hely 20 fillér

Előkészületben

Napoleon.

Írta: Pekár Gyula.

Az esti előadás helye: I. hely 2 korona, II. hely 1 korona, III. hely 60 fill., IV. hely 40 fillér.

Bérma ajándékok Imakönyvek

Csontkötésben K. 2.40—24 kor.-ig.
Finom bőrkötésben „ 3 —30 kor.-ig.

Olvasók

Gyöngyházolvasók

a legegyszerűbb kivitelől a legfinomabbig.

Emlék Érmek
oxidált fémből
gyönyörű kivitelben.

Olcsó árak,
nagy választékban kaphatók.

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedésében

1892

A R A D,

Andrássy-tér 16.

és

Weitzer János-u.

Telefon 517.

Rendkívüli olcsó árakban árusítunk

férfi öltöny, felöltő és női ruhákra tiszta gyapju szöveteket.

LEICHNER és FLEISCHER

Arad, Szabadság-tér 17. — Telefon 475. szám.
Kizárólagos posztó gyári raktár. 1166

Villand Testvérek nagy Circusa

Aradon, a Béla-téren.

Szombaton, május hó 14-én külön vonattal érkeznek s aznap tartja
Megnyitó Diszelőadását óriási új műsorral.

2679

A világhírű kerékpárok
elegáns, könnyű, eltö-
résztől ment és
olcsó a

PREMIER

Árjegyzék
ingyen és bérmentve.
Egyedüli árusító:
Kalmár József, Arad.

Megérkeztek

az alkalmi

bérma ajándékok
ékszerekben és órákban.

Legalkalmasabban kapható Ara-
don csakis 591

Deutsch Izidor

órás és ékszerésznél

Weitzer János-u.

Minorita-palota.

Körösvölgyi gazdasági kereskedelem és ipari szövetkezet
Gurahoncon.

Ajánlunk elsőrendű száraz 7 láb hosszú

szőlőkarot

ugyszintén

bükk, cser és gyertyán hasáb és dorongfát

a legjutányosabb árak mellett. — Kivánatra ár-
ajánlattal szolgálunk.

Körösvölgyi gazdasági keres-
kedelem és ipari szövetkezet.

1640

Vasárnap 15-én és hétfőn 16-án mindkét nap

két nagy ünnepi előadás

d. u. 4 órakor.

Este 8 órakor.

Kedden 17-én nagy bucsu előadás.

Jegyek előre válthatók Bloch H. papirkereskedésében.

2120

370—1910. gsz.

Árveresi hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazda-
sági széke az Óvártéren levő régi
vágóhid épület anyagának a hely-
szi en leendő eladása iránt folyó
év május hó 14-én d. e. 8 órakor
árverést tart.

Kikiáltási ár: 500 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiál-
tási ár 10%-a készpénzben vagy
elfogadható értékpapírokban a vá-
rosi pénztárban.

Az árverésen részt lehet venni
szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan
a szóbeli árverés megkezdése előtt
nyújtandók be s csak akkor vé-
tetnek figyelembe, ha azokhoz a
bánatpénz mellékelve van s ha
az ajánlatot tevő kijelenti, hogy
az árverési feltételeket ismeri és
elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gaz-
dasági tanácsnok urnál az árve-
rést megelőzőleg is megtekint-
hetők.

Arad szab. kir. város gazdasági
székének 1910. évi május hó 9-én
tartott üléséből.

Gazdasági szék.

7253—1910. kh. szám.

Hirdetmény.

Közbirre teszem, hogy egy elő-
fordult veszettségi eset követke-
zésben Aradváros területén levő
összes kutyáknak f. é. április hó
23-tól számított 40 napig kötve
tartását vagy szájkosárral való el-
látását rendelem el.

Az állategészségügyről szóló
1888. évi VII. t.-c. végrehajtása
tárgyában a nagyméltóságu m.
kir. földművelésügyi ministerium
által 40.000—1888. sz. alatt ki-
adott rendelet 188. §-a szerint
ezen rendelet érvényének tartama
alatt elfogott kutyák kiirtandók
lévén: felhívom a közönséget, hogy
a rendelet intézkedéseit pontosan
betartsák, mert mindazon kutyák,
a melyek szájkosár nélkül szaba-
don járnak, a pecér által elfogatni
fognak s a törvény szerint kiad-
hatók nem lévén, elfogatásuk után
azonnal kiirtatnak.

A rendőrkapitányi hivatal mint
I-sőfoku állategészségügyi ható-
ságtól.

Arad, 1910. évi április hó 23.

Sarlot,
főkapitány.

Olvasóinkat
tisztelettel kérjük
bevásárlásaiknál
lapunkra
hivatkozni.

Kiváló tisztelettel

Üzletáthelyezés!

Salacz-utca 3. szám alá

helyeztem át,

azt megnagyobbítottam és a telefon hálózatra
bekapcsoltattam.

Schäffer József

Könyvkötészetemet május hó 1-én

(Pannónia-szálló
udvarból)

Városi és vidéki telefonszám 762.

könyvkötés

2330

Braun-féle férfi és gyermek ruhák mélyen leszállított árban kaphatók FORRAL-UTCA, gr. Nádasdy palota.

2184

Üzletfelosztás folytán az összes üzleti berendezések eladóak.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Akinek

ismerettség hiány

háztartásra,
nevelőre,
fiatlevezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vinczellőre,
kertészre,

kulcsárra,
gazdatisztára,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége,

Aki

eladni kíván

öntört,
szongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást, stb.
vagy

Aki

bérbeadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterfő-
letet,

kocsi,
lovat,
halászatot,
telket,

Aki

mindenestét vétel vagy bérbevitel cél-
jából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban értekezni, ha az

ARADI KÖZLÖNY

kis hirdetési
rovatát használja.

Eladó

egy csinosan berendezett fodrász-
üzlet jó forgalmu helyen, üzletfel-
hagyás miatt. Cím a kiadóban. 2075

Van szerencsém

a nagyérdemű közönség szíves tu-
domására hozni, hogy május 15-én
keser kosztházat nyitok. Főtörök-
vésem lesz, hogy az igen tisztelt
fogasztó közönség megelégedését
megnyerjem. Kosztosokat elvállal-
lok házhöz és házon kívül. Szíves
pártfogást kér Kohn Adolfné, Pe-
tőfi-utca 6. sz. 2138

Jársat keres

jól jövedelmező kereskedelmi üz-
lethez szolid, fiatal kereskedő
4-5000 korona betéttel. Ajánlat-
kat „Szolid alap” címen a ki-
adóba kér. 2162

Keresek

egy ügyes, szorgalmas, komoly
fűszerkereskedő segédet 20 éven
felüli korban, fixfizetéssel. Aki 8
napon belül nem kap választ,
annak ajánlata nem vétetett fi-
gyelembe. — Hirschmann Ignátz,
Lippa. 2161

Tanuló

és tanulóéányok fizetéssel felvé-
tetnek Bővebbet Winternitz Jenő
cégnél, Szabadság-tér. 2163

Bérmajándékul imakönyvek

legolcsóbbtól a legfinomabbig nagy
választékban kaphatók Ingusz I. és
Fla könyvkereskedésében Arad,
főúter Andrassy-tér 16., fiókület
Weitzer János-utca. 167

Senkey-utca 17. szám alatt

egy 16 m. és 6 széles rég levont
faalkotmány azonnal eladó ked-
vező árban. Bővebbet ugyanott.
2094

Eladó.

Az Eötvös-utca 10. számú ház
bontásából régi épületek, cserép,
léc és deszkák eladóak. Bővebbet
ugyanott. 2127

Gyakorlatok

vagy fiatal hivatalnokot keresek
faülzetem részére. Német nyelv
tudása szükséges. Vass József, Uj-
arad. 2128

Egy jó karban levő

himzett szongora terítő jutányosan
eladó. Cím a kiadóban.

Modernül berendezett

parkettás butorozott szoba kis-
szobával, villanyvilágítással, für-
dőszoba, esetleg zongora haszná-
lattal is, katonatiszt részére igen
alkalmas, azonnal kiadó Petőfi-
utca 10. I. emelet. 2064

Keresünk

egy jóírású leányt kezdő fizetés-
sel expeditionk részére. Ajánlat-
kat „jóírás” jellegével kérünk a lap
kiadóhivatalába.

Ha cigarettázik

használjon Progress szivarkahü-
velyt. 100 drb. 26 fill. 1000 drb.
K. 240. Egyedül kapható Ingusz I.
és Fla könyv- és papirkereskedé-
sében Arad, Andrassy-tér 16. és
Weitzer János-utca. 1651

Elsőre: ő

bornagykereskedő cég fiatal irodai
gyakornokot keres. Írásbeli ajánla-
tokat „Szorgalmas” jelige alatt a
kiadóhivatal továbbítja. 2180

Bérmálás alkalmára!

Ugy egyszerű, mint legfinomabb
bőr- és csont imakönyvek igen ol-
csón kaphatók Kerpel Izso könyv-
kereskedésében Aradon, Andrassy-
tér 20. sz. (Fischer-palota). Tele-
fon 885. sz. 90,000 kötetes köl-
csönkönyvtár, 30,000 kötetes ze-
nemű kölcsönző intézet. 525

Házvezetőné

1910. év június hó 1-ére — magá-
nyos urhoz — kerestetik. Ajánl-
kozások alábbi címre: Házvezető-
né, Bokszeg. 2172

Augusztus 1-ére

Tökölly-tér 6. sz. alatt
központi fűtéssel, gáz-
és villanyvilágítással
4 szoba és minden mel-
lékhegyiségből álló lakás
kiadó. 2171

SZERENCSEHAPTÁR 1910. ÉVRE

Gyorsan válaszszon, vegye meg a születése- vagy nevenapja mellett álló számot,
mert a pillanat kedvezése folytán sokan jutottak már gazdagsághoz és jóléthez.

Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	Decemler
1 2102	1 79029	1 67801	1 39187	1 45906	1 52224	1 4489	1 95861	1 55393	1 64772	1 9904	1 95871
2 13957	2 22611	2 3108	2 90643	2 52117	2 19597	2 11191	2 69040	2 64833	2 52255	2 11130	2 91620
3 9928	3 38706	3 22615	3 78052	3 2123	3 2135	3 69029	3 93465	3 9917	3 24936	3 39128	3 94513
4 11161	4 46575	4 90611	4 67824	4 16013	4 11104	4 52214	4 22671	4 13964	4 19420	4 92854	4 7901
5 7902	5 16033	5 75306	5 55352	5 37078	5 39137	5 91211	5 19497	5 90627	5 2223	5 108720	5 79014
6 16008	6 24659	6 6777	6 22458	6 51686	6 18009	6 74918	6 24669	6 79368	6 16024	6 45923	6 39135
7 39105	7 19437	7 17853	7 19503	7 39197	7 90902	7 90616	7 9987	7 20217	7 4488	7 95859	7 22472
8 45912	8 91219	8 23451	8 18355	8 65912	8 75822	8 38642	8 55506	8 74960	8 11193	8 45996	8 19130
9 33303	9 75803	9 19534	9 24667	9 74905	9 23925	9 19438	9 3141	9 11132	9 52436	9 7917	9 45979
10 19127	10 108722	10 33312	10 4476	10 22617	10 66744	10 6797	10 13989	10 65903	10 68913	10 51694	10 65919
11 22456	11 74971	11 3505	11 11154	11 18311	11 64732	11 2255	11 24926	11 9414	11 52231	11 75850	11 64726
12 17354	12 90620	12 11127	12 64826	12 55504	12 24696	12 45984	12 17374	12 11166	12 2915	12 92866	12 79364
13 3106	13 24929	13 4360	13 90614	13 38124	13 52238	13 37206	13 7921	13 79082	13 13196	13 19503	13 78377
14 9902	14 22613	14 19408	14 107550	14 41479	14 63904	14 55584	14 55584	14 85815	14 33121	14 6796	14 69028
15 16011	15 78967	15 24930	15 75824	15 66670	15 19532	15 53831	15 78963	15 52130	15 52226	15 16005	15 24075
16 13198	16 69020	16 92438	16 39200	16 90921	16 74909	16 69048	16 91602	16 19139	16 83407	16 51692	16 19141
17 68700	17 4477	17 79355	17 2901	17 95875	17 2207	17 79359	17 64850	17 23422	17 79035	17 91229	17 18337
18 55209	18 16016	18 67805	18 16031	18 92877	18 13187	18 94822	18 9901	18 17371	18 95856	18 22631	18 78884
19 52280	19 2202	19 33464	19 45905	19 13999	19 9407	19 74963	19 53827	19 2903	19 66745	19 91616	19 92882
20 90608	20 68709	20 24947	20 78986	20 2111	20 67821	20 24684	20 94804	20 33481	20 19470	20 74924	20 74908
21 74912	21 7903	21 39111	21 90454	21 34962	21 55600	21 9911	21 46568	21 78889	21 17366	21 39122	21 39158
22 92427	22 65936	22 92853	22 24946	22 52237	22 16008	22 22620	22 2278	22 90940	22 38727	22 9462	22 33301
23 18392	23 2155	23 107528	23 18307	23 91601	23 79367	23 52149	23 85820	23 64847	23 79030	23 38721	23 74915
24 23405	24 11107	24 74930	24 13978	24 74993	24 93453	24 34955	24 16007	24 9460	24 52137	24 13982	24 92880
25 24927	25 63903	25 9952	25 24693	25 4367	25 64711	25 2128	25 90605	25 13988	25 22603	25 90457	25 79047
26 19405	26 13969	26 16017	26 20203	26 38602	26 52402	26 22494	26 23901	26 2296	26 37996	26 79049	26 23409
27 22610	27 2147	27 24942	27 9998	27 33107	27 6794	27 17875	27 19450	27 55533	27 107535	27 92892	27 90491
28 18304	28 53829	28 52217	28 11198	28 52209	28 74932	28 46554	28 29194	28 75840	28 90466	28 9935	28 21666
29 3533		29 35802	29 51637	29 79050	29 95868	29 33425	29 4390	29 90476	29 23477	29 45918	29 19402
30 2107		30 23304	30 38662	30 74941	30 107541	30 41487	30 78355	30 46563	30 91606	30 38639	30 9916
31 13994		31 52101		31 9387		31 3536	31 95853		31 65908		31 95873

A XXVI. magy. kir. szabad. osztálysorsjáték I. osztályának húzása 1910. május 19. és 21. lesz megtartva.

Az I. osztály egy egész egy fél egy negyed egy nyolczad
sorsjegyek árai: **12. — 6. — 3. — 1.50**

Az eredeti sorsjegyek szétküldése az összeg előzetes beküldése ellenében, vagy utánvétellel is történhetik.

Legkényelmesebb a postautalvánnyal való megrendelés. A pénz bérmentes beküldhetése
céljából szívesen szolgálunk t. vevőinknek díjtalanul postatakarékpénztári befizetési lapokkal.
A játék résztvevőinek minden lefolyt húzás után megküldük a hivatalos nyereményjegyzeket.

GALÉRIK

Fenti számok kizárólag
BANKHÁZÁBAN
BUDAPEST
Kossuth-Lajos-u. 11. kaphatók.